OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 55 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 12.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 12 JULIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

KOLONISATIE.

IV.

Na de door ons vroeger vermelde beschouwingen gaat de staat-commissie over tot eene berekening van het voordeel dat uit den arbeid der kolonisten zoude kunnen getrokken worden, en brengt daarbij eerst in aanmerking de kosten van overvoer, vestiging en het tijdelijk onderhoud der volkplanters, daarna de winsten, die hun arbeid zal moeten opleveren, om die kosten te dekken en bovendien in hun onderhoud te voorzien en eindelijk de productie die zoodanige winsten zoude kunnen doen bereiken, en komt na eene naauwkeurige en belangrijke uiteenzetting harer denkbeelden omtrent deze drie hoofdpunten, tot de slotsom dat het niet alleen twijfelachtig is maar ook in de hoogste mate onwaarschijnlijk, dat eene vestiging van Europesche arbeiders, hetzij landbouwers, hetzij dagloоners ooit zulke resultaten oplevere, dat de gemaakte kosten gedekt of eenig voordeel behaald wordt.

Hierop volgt een onderzoek naar de geschiktheid van het klimaat, uit het oogpunt der wetenschap en der ervaring, en wordt naar aanleiding daarvan overgegaan tot de beantwoording der beide volgende vragen: 1° van welken aard, in eene streek, *weinig boven de oppervlakte der zee verheven*, is de invloed van het tropisch klimaat op den Europeaan, bepaaldelijk op dien van het Germaansche ras, en welke wijziging ondergaat die invloed door handenarbeid, vooral in de open lucht? 2°. in hoe verre blijft die invloed bestaan bij vestiging in eene streek *die hoog boven de oppervlakte der zee gelegen is?*

Na in korte trekken het verschil in het leven van den bewoner der tropische en der gematigde luchtstreken te hebben geschetst, gaat de staat-commissie aldus voort:

Het is nu de vraag: kan de Europeaan, bepaaldelijk die van het Germaansche ras, wiens levensverrigtingen, met daaraan beandwoordende organisatie, zich, in verband met een koeler klimaat, hebben ontwikkeld, zich in een tropisch klimaat verplaatsen, zonder zijne gezondheid in gevaar te brengen, zonder zijn leven te verkorten?

Het organisme van den mensch is zeer veerkrachtig. In den zomer, in den winter, bij droogte en bij vochtigheid, kan het, zoo als de ervaring leert, zijnen normalen toestand handhaven. Het wijzigt zich naar den invloed der omstandigheden. Maar die wijziging heeft toch ook hare grenzen. Die grenzen worden bepaald zoowel door den tijd, binnen welken de wijziging wordt gevorderd als door de uitgebreidheid der vereischte wijziging zelve. De wetenschap heeft niet beslist, of kenmerkende verschillen der menschenrassen primitief of secundair zijn. De vraag, of eenig menschenras vatbaar is, onder gewijzigde omstandigheden, allengs de eigenschappen van een ander ras aan te nemen, kan zij evenmin bevestigend als stellig ontkennend beandwoorden. Maar zij beweert op goede gronden, aan analogie en regtstreeksche ervaring ontleend, dat zeker geene diep ingrijpende wijziging, zonder tusschenkomst eener lange reeks van generatien, te verkrijgen is; dat dergelijke wijziging slechts geleidelijk en trapsgewijze kan tot stand komen. Het is zeer wel denkbaar, ja in de toekomstige wereldgeschiedenis met waarschijnlijkheid te voorzien, dat de bewoners der gematigde luchtstreken, alwaar de gunstigste voorwaarden zoowel voor beschaving en ontwikkeling, als voor vermeerdering van het menschenras gegeven zijn, zich door overbevolking of andere omstandigheden gedrongen, meer en meer naar en tusschen de keerkringen zullen verplaatsen en de inboorlingen deels zullen verdringen, deels zich met hen zullen vermengen. Zoo zouden allengs de wijzigingen zich kunnen ontwikkelen, die tot akklimatisatie der geslachten, in den strengen zin des woords, worden vereischt, ook zonder dat al de uitwendige kenmerken van een ander ras zich hadden geopenbaard.

De praktische kwestie leidt tot eene andere vraag: Hoe zal, bij onmiddelijke verplaatsing, zonder overgang, het organisme, met de eigenaardige kracht zijner verrigtingen, zijner gewoonten, zijner zamenstelling, — alles geëvenredigd aan een gematigd klimaat, — zich onder de gewijzigde voorwaarden van bestaan verhouden? Zal zijne erkende elasticiteit toereikend zijn, om zich tegenover de eensklaps geëischte wijzigingen in verschillende rigting te handhaven? Of loopt het gevaar in den strijd van hetgeen is, tegen hetgeen worden moet, te bezwijken?

Terwijl de eindbeslissing aan de ervaring verblijft, acht de wetenschap, op grond van al het bovenstaande, zich al vast geregtigd hare stem te verheffen tegen de mogelijkheid eener zoo plotselinge omkeering in den harmonischen gang der verrigtingen, zonder dat leven en gezondheid daarbij worden in de waagschaal gesteld. Die uitspraak wenscht de staats-commissie nog eenigzins nader te motiveren. Zij heeft daarbij niet het oog op het proces, dat men gewoon is met den naam van akklimatisatie te bestempelen. Zij acht ook, nadat deze door velen gevaarlijk geachte periode is doorgeworsteld, de Europesche organisatie nog niet in eene tropische veranderd. Haar doel is alleen nog eenigzins nader op de gronden te wijzen, waarom gezondheid en leven van den Europeaan in een tropisch gewest meer bedreigd zijn, dat die van den inboorling

Voor eerst dan, moet zijne levenswijze eene geheel andere worden. Niet ongestraft kan hij zijne Europesche gewoonten, ten opzigte van voeding, enz., blijven volgen. Hij moet minder voedsel gebruiken en het voedsel moet meer plantaardig zijn. Toch is hij aan die vroegere levenswijze gewoon, welligt verslaafd. De rede is niet krachtig genoeg om de neiging, uit de gewoonte geboren, te overwinnen; hij geeft aan zijne lusten meer of minder toe, maar altijd te veel; hij tracht ze soms zelfs gaande te houden door prikkelende middelen, en het gevolg is, dat zijne gezondheid lijdt. Wat van de voeding geldt, is op andere levensverrigtingen van toepassing, die van den wil afhankelijk zijn. Ook daarin zal de Europeaan de eischen van het klimaat vaak voorbijzien en zelden ongestraft.

Ten tweede, moeten zijne levensverrigtingen eene belangrijke wijziging ondergaan. De huid-funktie moet steeds levendig blijven, en onderdrukking dier funktie, waaraan hij toch ook soms is blootgesteld, moet, zoo als uit het boven ontwikkelde volgt, belangrijke stoornissen ten gevolge hebben.

Daarentegen moeten de voedingsverrigtingen op een' lageren trap dalen. De organen verkeeren intusschen in een daaraan niet beantwoordenden evenwigts-toestand. Daarin ligt de bron voor velerlei afwijkingen. De gal-afscheiding is te overvloedig voor den graad der spijsvertering; de bestanddeelen der lever gaan minder regelmatig tot verdere omzetting in het bloed over, wijl de omzetting der stof in het algemeen beperkt is. Overvulling en irritatie der lever zijn ligtelijk daarvan de gevolgen.

Ten derde, let men op den invloed, dien de heerschende temperatuur in ons klimaat reeds op het heerschende ziekte-karakter uitoefent; bedenkt men, dat eene eenigzins aanhoudende hoogere temperatuur hier reeds tot eigenaardige wijzigingen van het organisme aanleiding geeft, die zich vooral door typheuse ziekten en buik-aandoeningen openbaren, dan kan men zich voorstellen, hoe krachtig en dreigend de onafgebroken inwerking van een tropisch klimaat zich bij velen moet doen gevoelen.

De wetenschap komt dus tot het besluit, dat de Europeaan, in een tropisch gewest verplaatst, al vast ten gevolge der hoogere temperatuur en van den grooteren vochtigheids-toestand der lucht, aan meerdere afwijkingen der gezondheid is blootgesteld; dat in zijne organisatie de harmonie tusschen de verschillende zamenstellende deelen verbroken is, en zich niet geheel herstellen kan en dus bij gevolg zijn gezondheids-toestand in het algemeen minder bevredigend, zijne levenskans geringer zijn moet.

En zoo nu de Europeaan in een tropisch gewest ten gevolge der hoogere temperatuur en van den grooteren vochtigheidstoestand der lucht, zoowel als door het bestaande gemis aan afwisseling der jaargetijden aan meerdere afwijkingen der gezondheid is blootgesteld, zoo wordt dit gevaar nog aanmerkelijk verhoogd door handenarbeid, vooral arbeid in het open veld, onder de gloeijende zonnestralen der keerkringslanden.

Buiten den nadeeligen invloed, uit de temperatuur, den vochtig-

DE MAAGDEN TOREN.

Naar ALPHONSE DE CALONNE, *door* TANFANA.

Wij zijn te Constantinopel. Wij hebben langzaam de groote straat te Pera, die lange polsader van het kwartier der Franken doorwandeld. Links zagen wij het pesthospitaal der Christenen, regts de naakte en ledige kerkhoven. Vóór ons verrijst een groot rozenkleurig gebouw; het is de kavallerie kazerne van Sultan Selim III; wij gaan voorbij. Wij zijn aan de grenzen van een dennenwoud; daar is het kerkhof van Stamboul, of, zoo als men dáár zegt, het groote veld der dooden.

Van den top des heuvels, die de noordzijde daarvan beheerscht, zweeft onze blik naar Europa en Azië, naar den Bosphorus en de zee van Marmora. Zien wij naar het zuiden, dan weiden onze oogen over het schoonste panorama der wereld. Op een klip verheft zich een eenzame toren; zijn naam is: die van Leander; zóó sterk is bij het volk de herinnering aan de liefde! En toch is die toren geen gedenkstuk der oudheid, want hij is voor slechts twee eeuwen gebouwd.

Een Sultan — de overlevering verzwijgt zijn naam — bezat eene eenige dochter. Een Chaldeeuwsch waarzegger, die toenmaals aan het hof was, daartoe opgevorderd, deed omtrent haar de volgende voorspelling.

„Vóór dat achttien lentezonnen uwe dochter bestraald hebben, zal zij aan een slangenbeet sterven."

Groot was des vaders schrik op het hooren dezer noodlottige voorspelling. De voorschriften des korans, die stille onderwerping vorderen, vergetende, dacht hij slechts op middelen het noodlot te bezweren. Hij bouwde den toren dien gij daar ziet, sloot er zijne dochter op en omringde hem met talrijke wachtposten. De vensters werden in hooge muren hoog aangebragt. Op doodstraf werd verboden in dat somber verblijf te treden, niemand dan de Sultan zelf en de slavinnen zijner dochter werden er in toegelaten. De arme vader drong zich zelven op, dat de achttien jaren en meerderen ongestoord zouden voortsnellen; nog slechts een enkele dag en het meisje was gered. Maar wie kan de slagen van het noodlot ontkomen?

Vermoeid door de groote hitte, verlangde des Sultans dochter versche vruchten, om haren dorst te stillen. Men bragt haar een korf vol vijgen. Op een divan uitgestrekt, strekt zij de blanke hand naar de vijgen uit om hare rozenkleurige lippen te verfrisschen; maar plotseling schiet een verwoede adder uit, slingert zich als een bracelet om haren arm en bijt haar in den polsader. . . .

Toen de Sultan een uur later, als naar gewoonte, zijne dochter bezocht, vond hij slechts een lijk.

Daarom heet Leanders toren ook de Maagden toren.

Thans blikken zijne ernstige en duistere muren treurig over de zee, die hare gouden en azuren golven tegen de voeten der klip verbrijzelt. Waartoe is hij thans door de beschaafde Osmannen bestemd? Is hij eene gevangenis, eene vesting? — Neen, geen krijgsman vertoont zich op de transen; geen menschelijk gelaat aan de vensters. De ijzeren poort schijnt voor altoos gesloten te zijn; de sloepen en booten verwijderen zich met afschuw? Kan de herinnering aan de liefde en het aandenken aan eene jonge maagd schrik inboezemen? Welk verband is er tusschen die zoete kamer en het somber uitzigt, en het gevoel van angstige schrik, dat die toren rondom verbreidt? — Omdat de toren van de Maagd ook is de toren van de Pest! — De pest! — Vreesselijk woord, dat in de oostersche steden als een doodsklok klinkt. Elke godsdienstige belijdenis bezit in Constantinopel hare eigene hospitalen. De Maagden toren is dat der Turken.

Zoodra een belijder van den koran door den geesel der pest is aangetast, wordt hij het voorwerp van afschuw zijner medemenschen. Men scheurt hem uit den schoot van zijn gezin, drijft hem met stokslagen uit de stad, tot aan den oever der zee. Met moeite sleept de ongelukkige zich voort; het voorhoofd is bleek, het licht der oogen uitgebluscht het ligchaam uitgeteerd en loodkleurig. De treurende bloedverwanten worden met geweld teruggejaagd en tusschen hen en het rampzalig offer wordt de laatste band verbroken; als een baal verpeste koopwaar wordt hij op den bodem eener schuit neêrgeworpen; vier krachtige mannen doen de riemen plassen en de ranke boot klieft

heids-toestand en het gemis aan afwisseling der jaargetijden voortvloeijende, komt de invloed van endemische oorzaken in aanmerking, die in miasmata, contagia en andere tellurische omstandigheden te zoeken zijn.

Deze moeten zich om twee redenen voor den Europeaan in tropische gewesten sterker doen gevoelen; vooreerst, omdat zij hoogst waarschijnlijk meer ontwikkeld zijn; ten tweede, omdat de vatbaarheid, om daardoor te worden aangedaan, voor den Europeaan in het algemeen grooter is.

Vooreerst, zij komen meer ontwikkeld voor. De bron van endemische oorzaken schijnt voor een groot deel in ontbinding van organische stoffen te zoeken, waaruit de zoogenaamde miasmata hunnen oorsprong nemen. Die ontbinding wordt, bij aanwezigheid van vocht, door warmte zeer bevorderd. Afwisseling van vochtigheid en droogte van den bodem zijn de gunstigste voorwaarden voor haar ontstaan. In een tropisch klimaat zijn zij dus vooral te wachten. De bodem is rijk aan organische stoffen. Wordt hij omgewoeld, en deze stoffen aldus aan lucht en warmte blootgesteld, dan kunnen miasmata naauwelijks uitblijven. Land-ontginning is reeds daarom eene rijke bron voor ziekten, uit miasmata geboren. Zoo iemand, is dus de land-ontginner in tropische gewesten, aan den verpestenden invloed van miasmata blootgesteld.

Contagia worden in het zieke organisme geboren. Zij liggen aan de besmettelijkheid van ziekten ten gronde. De ervaring heeft geleerd, dat in zuidelijke streken een grooter aantal ziekten contagium voortbrengen en alzoo besmetting veroorzaken, dan in noordelijke. Ook in den Indischen Archipel zijn besmettelijke heerschende ziekten aan de orde van den dag.

De bewoner van een tropisch klimaat is alzoo in het algemeen meer blootgesteld aan den nadeeligen invloed van miasmata en contagia, dan de bewoner van gematigde en koude luchtstreken.

Geld dit in het algemeen voor den inboorling, voor den Europeaan, die zich aldaar vestigt, moet dit, althans wat den invloed van miasmata aangaat, in hoogere mate het geval zijn; de ervaring heeft namelijk geleerd, dat de mensch zich aan de inwerking van endemische oorzaken meer of minder kan gewennen; dat hij ten slotte niet zelden ongestraft zich daaraan blootstelt. De Europeaan mist dit voorregt. Niet gewoon aan den invloed dier eigenaardige agentia, staat hij voor hunne nadeelige uitwerking meer bloot, dan de inlander. Endemische oorzaken, in aard verschillende van die, waaraan hij op vaderlandschen bodem was blootgesteld, zullen hem aantasten, terwijl de inboorling vrij blijft. De ervaring heeft dit toereikend geleerd voor schier alle ziekte-toestanden, die van endemische oorzaken afhankelijk zijn. Het geldt niet slechts voor tropische gewesten; in ons Vaderland kan de provincie Zeeland reeds als voorbeeld en bewijs dienen.

De slotsom der beschouwingen van de staats-commissie ten opzigte van den gezondheidstoestand van den Europeaan, in tropische gewesten overgeplaatst is alzoo: 1° dat hij een minder krachtvol leven leidt; 2°. aan meerdere ziekten is blootgesteld; 3° eene mindere levenskans, eenen korteren gemiddelden levensduur heeft; 4° voor krachtige ligchaamsinspanning minder geschikt is en zijne gezondheid daardoor nog meer in de waagschaal stelt. (*Wordt vervolgd.*)

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

van den 7den *Julij* 1858 N°. 54.

Bij Koninklijk besluit van den 19den Maart 1858 no. 54, is aan J. J. van Leeuwen, eerste stuurman op het stoomschip *Ambon*, als blijk van Hoogst Deszelfs goedkeuring en tevredenheid, verleend de zilveren medaille, ingesteld bij Z. M. besluit van den 26sten September 1855 no. 64, en een loffelijk getuigschrift, voor het redden bij storm en onweder van 22 personen, die in den nacht van 24 op 25 April 1855 van een omgeslagen vaartuig in de Java zee waren gevallen.

Bij Koninklijk besluit van den 22sten April 1858, no. 58, is aan den heer A. J. F. Jansen, resident van Menado, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van kommandeur der Koninklijke orde van Isabella la Catholica, hem door Hare Majesteit de Koningin van Spanje geschonken.

Bij Koninklijk besluit van den 22sten April 1858, no. 85, is aan den op zijn verzoek eervol ontslagen adjunct intendant der militaire administratie van het leger in Oost-Indie S. H. Eerdmans, vergunning verleend om den aktiviteits uniform van het wapen waarbij hij laatstelijk heeft gediend, te blijven dragen.

Het heeft Z. M. den Keizer der Franschen behaagd den heer J. H. Tobias, vroeger adsistent resident, tevens magistraat te Amboina, thans resident van Riouw, te benoemen tot ridder van het legioen van eer, ter erkenning van de door hem aan de manschap van het Fransche oorlogschip *La Sibylle* op Amboina, bewezene diensten; en dat ter zelfder zake gouden medailles der eerste klasse zijn toegekend aan de heeren G. Dumas, vroeger direkteur van het hospitaal te Amboina, thans direkteur van het hospitaal te Soerabaya, en F. Schmitt, vroeger officier van gezondheid der eerste klasse te Amboina, laatst dirigerend officier van gezondheid der tweede klasse, sedert overleden.

Bij Koninklijk besluit van den 8den Mei 1858 no. 48, is aan den heer J. H. Tobias, resident van Riouw, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder van het legioen van eer, hem door Zijne Majesteit den Keizer der Franschen geschonken.

Civiel-Departement.

ONTSLAGEN:

Op hun verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de adsistent resident van Indramaijoe, residentie Cheribon, S. L. P. D. Niepce, en de op zijn verzoek eervol ontslagene klerk ter griffie van den raad van justitie, te Soerabaya, C. F. Boermeester.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PROBOLINGO.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, het lid J. Kroon, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, mr. A. J. W. Cornets de Groot, omgaande regter in de vijfde afdeeling.

BIJ HET ROOMSCH KATHOLYK WEESHUISBESTUUR TE SAMARANG.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid tevens president, de heer Sanders, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid, J. van Maanen, koopman aldaar.

Militair-Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der infanterie H. Raat.

De hoofd-ingenieur van den waterstaat te Soerabaija maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag den 24sten Julij 1858, des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden:

1e. Van het vernieuwen van alle houtwerken der brug over de Soerabaija-rivier te Ketabang.

2e. Van het vernieuwen der brug over dezelfde rivier nabij de kampong Genteng, en het herstellen van het oostelijke landhoofd; alles overeenkomstig de bestekken en voorwaarden, liggende ten gemelden burele ter inzage van belanghebbenden.

De hoofd-ingenieur van den waterstaat te Soerabaija maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag, den 24sten Julij 1858, des morgens, ten 9 ure, ten zijnen kantore, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor het oprigten eener ijzeren los- en weegkraan te Soerabaija, overeenkomstig bestek en voorwaarden, die, ten genoemde burele, ter inzage liggen voor belanghebbenden.

De Resident van Soerabaija maakt bij deze bekend, dat op Vrijdag den 23sten dezer, des voormiddags ten 10 ure ten zijnen bureele overeenkomstig het Reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1832 No. 67) publiek zal worden uitbesteed, het transport van 100,000, (*honderd duizend*) stuks klappernooten, van Sumanap naar Cheribon.

Gadinghebbenden worden uitgenoodigd, hunne inschrijvingsbilletten voor of den dag der uitbesteding in te dienen, en daarbij in persoon dan wel bij gemagtigden tegenwoordig te zijn; kunnende van de voorwaarden dagelijks, zon en feestdagen uitgezonderd, ten bureele voormeld, inzage worden verkregen.

SOERABAYA, 9 *Julij* 1858. — *De Resident voorn.* Bij verhindering. *De Assistent Resident*, J. J. MODDERMAN.

(23)

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand Julij	op	Dingsdag den 20sten.
„ „ „ Augustus	„	Dingsdag den 3den en Donderdag den 19den.
„ „ „ September	„	Vrijdag den 3den en Zondag den 19den.
„ „ „ October	„	Maandag den 4den en Woensdag den 20sten.
„ „ „ November	„	Woensdag den 3den en Vrijdag den 19den.
„ „ „ December	„	Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

OPENBARE UITBESTEDING.

(*Voor het land.*) Op Zaturdag den 17den Julij 1858 des morgens ten 9 ure in het Officiers-Kampement nabij de Citadel, Genie-Bureau no. 13 en 14, van eene levering ten behoeve van het Genie Departement van **400 STUKS KRUIWAGENS**, op de voorwaarden, ter lezing liggende bij den Magazijnmeester ten gemelden Burele.

De Luitenant-Kolonel, Onder-Directeur der Genie in de 3de Militaire Afd. op Java,
J. C. R. STEINMETZ.

(22)

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 13den Julij 1858.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

Op Woensdag den 14den Julij 1858.

Voor het lokaal der weeskamer alhier.

Op Donderdag den 15den Julij.

Voor de woning van den luitenant Luijks in het Militaire kampement; en daarna bij den pachter der pandjeshuizen The Tiansoe in de Chin. kamp.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van een *ZOON*, C. M. H. A. MEERTENS, *Hoogeveen.*

SOERABAYA, 8 *Julij* 1858.

Eenige kennisgave. (679)

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 13den Julij a. s., bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zullen nog worden verkocht, 250 kistjes ZEEP en eene PARTIJ AFGESLOOPT ROOD BLADKOPER, afkomstig van het Nederlandsche schip **OOSTERLING**, kapt. WALTER.

(693)

VENDUTIE.

Op den 14den Julij a. s.

zullen door de *Weeskamer* verkocht worden:

De boedels van wijlen B. F. STEEVENSZ, LIENTJAY en TJIANG TJOE en van de Maleische vrouw TINA, bestaande in MEUBELEN, JUWEELEN, GOUD en ZILVERWERK en EEN STEL JAVAANSCHE BRUIDSKLEEDEREN.

SOERABAYA, 6 *Julij* 1858. (672)

---

de rustige baren; het is een lijkstoet, een ware togt over den Styx. Snel roeit men naar den somberen toren, — hoe meer men nadert, hoe meer de voortgang der pestziekte zich op den ellendige vertoont; de oogen zijn geheel ingezakt, zij zien niet meer, de ooren hooren niet meer, de ingevallen wangen zijn met blaauwe en groene vlekken bedekt. Maar dat is een geluk voor den lijder, want kon hij het prachtig tooneel, dat hij verlaat, die rijke natuur, die heerlijke paleizen nog zien, kon hij de klaagtoonen zijner bloedverwanten, het vrolijk gejubel in Pera nog hooren, kon hij den balsemgeur uit de liefelijke boschjes te Scutari nog ruiken — o, dan was zijne kwaal duizendmalen den dood.

De roeijers, die gaarne van hunnen gevaarlijken last ontslagen zijn, verdubbelen hunnen ijver: zij hebben den dood tot lading, daarom haasten zij zich. De boot bereikt den oever. Met over elkander geslagen armen, maar met kalmte, rigt de zieke zich wankelend op, en hij gaat naar zijne laatste gevangenis.

Op zijn verschijnen opent zich de deur, door den druk van een geheimzinnig mechanismus. De stervende stapt over den drempel — en de deur sluit zich achter hem — voor altoos!

Niets is verschrikkelijker dan deze toren des doods, in deze heerlijke, prachtvolle landstreek, niets treuriger dan het lot dier ellendigen, die levend in het graf worden opgesloten. In hunnen laatsten doodsangst, als de ledematen onder de laatste stuiptrekkingen zich krommen, herinneren zij zich de weelde van hun aardsch paradijs, en alle genoegens des levens spiegelen zich voor hunnen geest, in onbepaalde vormen, als in een laatsten droom.

En in dit vreeselijk verblijf, waarin de onverbiddelijke geesel der pest oppermagtig gebiedt heeft zich eenmaal een gezond en edelhartig man, vrijwillig opgesloten. Die man was een geneesheer, en Frankrijk zijn vaderland. Hij was het, die het eerst aan de Europesche hoogescholen den handschoen toewierp, met den uitroep: „*de Pest is* NIET *aanstekend.*" De geleerde gezelschappen staken de hoofden op, over eene stelling die zij *paradox* noemden; zij antwoordden, zij ontkenden die stelling. Hij haalde duizende voorbeelden aan, en, vast in zijne overtuiging, begaafd met een ijzeren wil, besloot hij het bewijs van de plaats zelve te gaan halen, en de waarheid aan het licht te brengen.

Hij vertrok dus, en liet aan den oever zijne vrienden en eene treurende echtgenoote achter. Als altoos was de hemel helder, de zee azuurkleurig; de vergulde booten doorkruisten den Bosphorus, en de morgenwind droeg op hare vleugelen de liefelijke geuren van Azië. Wie onzer kan, met de hand op het hart, verzekeren, dat zijne geestkracht zóó groot is, om alle vreugden des levens vaarwel te zeggen, en een treurigen hoopeloozen dood in de armen te snellen? Welk moedig krijgsman, welk veldheer, zou den dood in zulke vreeselijke gestalte durven trotseeren?

De geneesheer luisterde noch naar de drangredenen van het gezond verstand, noch naar het smeeken zijner vrienden, noch naar het weeklagen eener liefdevolle gade. Zijne boot gleed over het water; nog was het tijd het plan op te geven, hij verwijdert zich, hij sluit de oogen, om de teekenen die men hem van den oever toewierp en het handenwringen zijner gezellin niet te zien; hij opende ze slechts toen hij de noodlottige klip betrad. De deur opende zich, hij trad binnen — en voor de eerste maal sedert twee honderd jaren, weêrgalmde het geluid van een vasten tred door de gewelven, in het somber paleis van den dood. Akelige, levende lijken doorkruisten de verpeste gangen; op vochtige bedden lagen afschuwelijke ligchamen, — een heesch gekreun verhief zich ten hemel. Op dit tooneel stond de doctor stil, legde de hand op het hart, als wilde hij deszelfs heftig kloppen onderdrukken, en boog zich over een der schimmen, die aan zijne voeten lagen. Het kwaad was reeds te ver gevorderd, het was ongeneesbaar. De docter schudde het hoofd en ging tot een ander lijder, daarna tot een derden .... Eindelijk bleef hij bij een jongman van krachtvollen bouw staan, wiens verglaasde blik en verwrongen armen, reeds van de omhelzing des doods getuigden.

Deze blijft in het leven, sprak hij.

En hij bleef leven. Hij bleef leven, om naar Stamboul de tijding zijner wonderbare genezing over te brengen. Twee anderen volgden hem, toen een vierde, en een vijfde. De docter had in zijnen moed en in zijn genie, ongehoopte mid-

VENDUTIE VAN JATIEHOUT.

Op Donderdag den 15den Julij 1858.

Zullen op de stapelplaats van den Heer VAN ROYEN te *Grissee* verkocht worden p/m. **280 REGTE BALKEN** en **cc. 1300 KROMHOUTEN** en **KNIEEN**, voor scheepsbouw. (635)

VENDUTIE

Op Donderdag den 15den a. s.

In de pakhuizen van de ondergeteekenden, aan de *Kaliemaas*, van **circa 160 Overwalsche Paarden**, pas aangebragt per *Fathal Joesoor.*

(699) ADAM & CO.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 16den Julij a. s.

Ten huize van den WelEd. Heer TISSOT te *Genteng*, door D. D. VAN BOECKHOLTZ, van MAHONIJHOUTEN en andere MEUBELEN, SCHILDERIJEN SPIEGELS, EEN PALANKIJN, eenige WAARLOOZE VENSTERS, DEUREN, VLOERSTEENEN, PANNEN enz., en (692)

ten negen ure 's morgens het WOONHUIS en ERF.

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 27sten Julij a. s.

DOOR

GEBR. KOCKEN.

Ten huize van den Heer J. J. BERNE, te *Embong Malang*, van eenen net onderhouden inboedel, als:

BANKEN, TAFELS, STOELEN, KASTEN, LEDIKANTEN, CRISTALLEN KROON, HANG- en TAFELLAMPEN, verguldde PORCELEINEN EETSERVIEZEN, WAGEN, BENDIE en PAARDEN, KEUKENGEREEDSCHAPPEN en BLOEMEN in potten. (690)

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 4den Augustus 1858.

des morgens ten 9 ure zal door den ondergeteekende ten zijnen bureele in de *Heerenstraat* te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden voor de levering van **1200 Stuks SLAGT OSSEN**, ten behoeve der troepen ter wester afdeeling van *Borneo*.

De voorwaarden der levering en verdere inlichtingen zijn te bekomen op gemeld bureau van 's morgens 7 tot 12 ure.

De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire Afdeeling op Java,

(674) HK. VEMER.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.

KAPT. ROSEBOOM.

Vertrekt op *Donderdag den 15den a. s.*, naar BATAVIA via SAMARANG. Adres bij

De Agenten,

(686) B. KOPERSMIT & CO.

HET STOOMSCHIP MACASSER.

KAPT. SCHMIDT.

Vertrekt op *Vrijdag den 16den a. s.*, naar MACASSER, TIMOR KOEPANG en DE MOLUKKOS. Adres bij

De Agenten,

(687) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

VRACHT EN PASSAGE

REGTSTREEKS NAAR BATAVIA.

worden aangeboden met het Nederlandsche schip

CATHARINA & GEERTRUIDA.

KAPT. E. E. MOS,

om tegen den 15den dezer van hier te vertrekken.

Nadere Informatien bij

De Agenten,

(685) SCHIMMELPENNINCK & CO.

VOOR VRACHT EN PASSAGE

NAAR MACASSER.

Wordt aangeboden het snelzeilend Engelsche schip

ELLEN,

Kapitein A. C. BING, om in den loop der volgende week derwaarts te vertrekken.

Informatiën bij *De Agenten*,

SOERABAYA, Mc MILLAN MARTEN & CO

10 *Julij* 1858. (688)

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilende Nederlandsche schip

WITTE CORNELISZOON DE WIT,

KAPT. KRUIMEL.

Deze bodem, voorzien van allerdoelmatigste inrigtingen, beveelt zich daardoor bijzonder aan, zoowel voor familien als enkele personen, voert eenen geëxamineerden docter; en zal tegen einde Julij tot vertrek van hier gereed zijn.

Nadere informatien bij den Gezagvoerder in het *Java Hotel*, of bij

SOERABAYA, *De Agenten*,

8 *Julij* 1858. (651) RUYL CRAMER & CO.

De ondergeteekende stelt bij deze bekend dat de generale procuratie sub dato 3 Januarij 1800 drie en vijftig, aan zijnen zoon den Chinees OEI KOEN ING verleend, van af den eersten Julij laatstleden is ingetrokken, en alzoo van af dien datum zijn buiten werking gesteld alle lastgevingen van welken aard of inhoud zonder eenige uitzondering.

SOERABAYA, OEI HWAIJ TIEN.

6 *Julij* 1858. (673)

Iemand van middelbaren leeftijd, sedert eenigen tijd als OPZIENER OP EENE SUIKERFABRIEK werkzaam, zag zich gaarne als zoodanig weder geplaatst.

Informatien bij de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co te *Soerabaya*. (697)

KOST EN INWONING.

Voor vier à vijf Heeren, die wenschen gezamentlijk in te wonen, wordt daartoe, met den KOST, eene gelegenheid geöpend met primo *Augustus e. k.*

Voor informatien adres bij de Uitgevers dezer *Courant*. (695)

De ondergeteekende, *civiel ingenieur*, heeft zich als zoodanig hier ter stede gevestigd, tot het ondernemen van particuliere BOUWWERKEN als anderzints.

(689) **W. F. VOGELZANG.**

UIT DE HAND TE KOOP AANGEBODEN.

EENE ENGELSCHE VICTORIA WAGEN (vis à vis)

en

TWEE SPANNEN OVERWALSCHE PAARDEN. Te bevragen bij

BROEKMEIJER.

(698) *Hospitaal op Simpang.*

BIJ **J. A. A. NICOLAI & CO,**

in het Water-etablissement

EENE PIANINO.

(691)

BIJ J. LLOYD & CO.

PAS ONTVANGEN:

THE NAUTICAL ALMANAC

AND

ASTRONOMICAL EPHEMERIS.

For the Year

1859. (683)

KOPEREN MUURLAMPEN

Met helder verlichtende **spiegelglazen reflectoirs**, als bijzonder doelmatig aan te bevelen voor de verlichting van fabrieken.

(696) KARTHAUS & MELCHERS.

PAS ONTVANGEN

IN HET HEEREN MODEMAGAZIJN

VAN

W. A. DE VEIJ, *opvolger van* G. L. VAN DER ELST.

MASSIEVE PET-GARNITUREN.

Voor Heeren officieren en Adelborsten van de marine. (670)

MARTENS & CO

ONTVINGEN OP NIEUW.

EEN FRAAI ASSORTIMENT WOLLEN RUITEN
EEN DITO DITO FIJNE JACONETS
EEN DITO DITO WOLLEN TAFELKLEEDEN. 10/4, 12/4 en 16/4 lang.
FIJNE WITTE ZAKDOEKEN.
WITTE BATISTEN COLS VOOR HEEREN.
ZWARTE EN GEKLEURDE ZIJDEN EN SATIJNEN COLS.
PRAAIJE WITTE EN GEKLEURDE GORDIJN FRANJES.
KINDERKOUSEN EN SOKJES.
UNI ZIJD FLUWEELEN LINTEN in diverse breedten.
ZWART ZIJDEN FLUWEEL.
HEEREN BORSTROKKEN. (676)

GERAFFINEERDE WITTE SUIKER.

In mandjes en blikken.

(678) MARTENS & CO.

delen tegen de kwaal gevonden; hij had de pest overwonnen. Van honderd ongelukkigen, redde hij er twee en twintig; het was een wonder.

Over dag ging hij van den eenen stervende naar den anderen, sloeg naauwkeurig den voortgang der kwaal gade, onderzocht den blik, voelde de pols, gaf zijne geneesmiddelen, sprak moed in, in hunne eigene taal, en gaf meermalen bevelen, die hij door overreding of door geweld deed nakomen. Zijne bevelen waren het leven, en nogtans, verzette men zich tegen zijnen wil, en de docter had minder moeite de pest te bedwingen, dan de duistere en stompe traagheid der lijders. Elk oogenblik bragt strijd, strijd tegen de pest, strijd tegen den onwil der menschen. Honderd malen besloot hij den strijd op te geven; honderd malen wendde hij een blik vol verlangen naar de kust van Europa, honderd malen stond hij aan den deurdrempel om met de boot die een pestzieke aanbragt terug te keeren. Maar dan spoedde hij zich naar zijne tafel, om de verleiding te ontvlieden; dan zette hij zich neder, om uur voor uur, en dag voor dag, zijne opmerkingen in schrift te stellen. Dan herlas hij zijne nog onvolkomene opmerkingen, en herstelde bij zijnen verzwakten moed. Elken avond zag men aan de overzijde het sidderende licht zijner lamp; bij dit zwakke licht schreef hij de opmerkingen van den dag op, bragt hij orde in zijne gedachten, en werkte hij aan den reuzenarbeid, die een der merkwaardigste vraagstukken tot nut der menschheid zou oplossen. Te middernacht werd de lamp uitgebluscht. De docter rustte. Veertig dagen reeds had de apostel der wetenschap in het verblijf van pest en dood doorgebragt. In onafgebroken aanraking met het verderf, in alle gedaanten en graden, had hij zijne gezondheid bewaard, en het overtuigendste bewijs van de waarheid zijner stelling geleverd.

De pest was niet aanstekend; wie zou de het nog durven ontkennen? En als hij zelf al bezweek, zoo bleven toch zijne aanteekeningen over, als een onomstootbaar gedenkteeken, waarvan een ander na hem de poorten kon openen.

Dezen avond waren, even als alle andere avonden, de vrouw en de vrienden van den arts, op het terras van een huis in Pera vereenigd; zij verwachtten het gewone teeken, het dagelijksch verschijnen van het licht, in een klein venster aan den top des torens.

De zon was in purpergloed achter de gewelven en poorten van het Serail gezonken. Het werd nacht, en het licht verscheen nog niet. Reeds teekende zich onrust op aller gelaat, en het zwijgen alléén verried den angst des harten. Eindelijk verlicht zich het venster; — hij leefde nog. Het zinnebeeld des levens — het licht — was hier het leven zelve. De dood kon niet over het eene ademen, zonder dat bij ook het andere uitbluschte.

Hij leefde, — men verheugde zich, men vergat den man, en de nacht werd in vreugde en gezangen doorgebragt. Het werd middernacht, en het licht brandde nog! men ging voort met zingen, praten, lagchen. De nachten zijn kort in het Oosten. Weldra verguldde het morgenrood den horizon, en — nog brandde het licht! nooit heeft de lamp zoo lang gebrand, merkte de gade des docters treurig op. — Eindelijk verbleekte de zwakke glans der lamp in de eerste zonnestralen. Men ging langzaam naar huis. Des avonds kwam men weder bijeen, zoo als op vorige avonden, — maar het licht verscheen niet weder!

Den volgenden dag ontving men de treurige tijding, dat de doctor in den afgeloopen nacht aan de pest was gestorven. De dood, dien hij van tred tot tred had voelen naderen, had hem op hetzelfde oogenblik getroffen, toen hij zijne laatste opmerkingen op het papier bragt. — De ervaring was volkomen, het werk voleindigd.

Het licht, dat men den vorigen avond als het zinnebeeld van het leven beschouwde, was slechts een treurfakkel, die bij een lijk waakte.

Toren van Leander, herinnering aan liefde — toren der maagd, herinneringen aan vaderlijke teederheid — maar thans behoorde hij een anderen naam te dragen, — den naam van toren der zelfopoffering! (*)

(*) De opoffering van den geneesheer is historisch waar.

Redactie.

SOERABAYA, den 12den Julij 1858.

In ons blad van den 12den Januarij 1857 No. 4, deelden wij mede dat in den nacht van den 26sten December bevorens de heer B. R. Meulman, administrateur en medehuurder van de Suikerfabriek Pesantren in de residentie Kedirie op eene verraderlijke wijze was vermoord, zonder dat men destijds het spoor van den moordenaar had kunnen ontdekken.

Sedert werd op grond van gerezene vermoedens van medepligtigheid aan dien moord door den Raad van Justitie alhier regtsingang met bevel tot gevangenneming verleend tegen den Heer M . . . . . . , machinist op genoemde suikerfabriek, een man van onbesproken levensgedrag en vader van een talrijk huisgezin, doch daar het bij de ter zake gehoudene instructie al ras bleek dat de bestaande vermoedens het gevolg waren van valsche getuigenis, werd genoemde heer M . . . . . . spoedig wederom op vrije voeten gesteld, en door den officier van justitie en den Resident van Kedirie een onderzoek ingesteld naar de omstandigheden, waaronder de getuigenissen in deze zaak waren afgelegd. Het is aan de ijverige pogingen van deze ambtenaren mogen gelukken deze zaak tot klaarheid te brengen en thans vernemen wij dat Rahden Maas Pandji Rono dhi Ningrat, ontslagen Patteh van het regentschap Kedirie, en Rahden Maas Pandji Dipo Koesomo, ontslagen wedono van het district Modjoroto in hetzelfde regentschap, die bereids in de maand Januarij ll. in het belang van het plaats hebbende onderzoek van Kedirie naar herwaarts waren opgezonden, bij bevelschrift van zijne Exc. den Gouverneur Generaal van den 1sten dezer maand, krachtens de magt aan Hoogstdenzelven bij Art. 47 van het Regerings reglement toegekend, ter zake van aanzetting en lastgeving tot de bedoelde valsche getuigenissen van Java zijn verwijderd en zich in afwachting van gelegenheid daartoe, in 's lands gevangenis alhier in verzekerde bewaring bevinden.

— Heden is van de helling der Fabriek voor de marine en het stoomwezen alhier te water gelaten eene ijzeren schroefschoener, bestemd voor de dienst der gewapende Gouvernementsvaartuigen.

Dit is het eerste ijzeren schip, hetwelk in deze gewesten geheel aangebouwd werd, gelijk ook de stoomwerktuigen, ketel en andere onderdeelen in de genoemde fabriek reeds vervaardigd of in aanmaak zijn, een en ander naar ontwerpen, vroeger opgemaakt door wijlen den hoofdingenieur voor het stoomwezen BENNETT.

— BATAVIA 6 *Julij* Gisteren nacht omstreeks half twaalf uur, brak er in het huis van den zendeling Mühlnickel op Kebon Sirie een hevigen brand uit. Genoemde heer, die in den avond afwezig was geweest, was, bij zijne tehuiskomst, de eerste die den brand bemerkte. Niettegenstaande spoedig aangebragte hulp is het huis, dat uit bamboes was te zamengesteld, geheel verbrand; alleen de bijgebouwen zijn overgebleven. De ongelukkige bewoners heb ben door dezen ramp bijna alles wat zij bezitten verloren. Naar men zegt is deze brand door onvoorzigtigheid ontstaan. De brandweer en de schutterij waren spoedig op de plaats des onheils tegenwoordig. (*Bat. Handelsblad.*)

In het *Pasoeroeansch Nieuw- en Advertentieblad* van 7 dezer lezen wij de navolgende officieele aankondiging.

(*Voor het land*) De Resident van Pasoeroean brengt, naar aanleiding van de circulaire van den Directeur der Producten en civiele magazijnen van den 17den dezer no. 5016, ter kennisse van belanghebbenden:

1e. dat twee malen 's maands in den avond van den zesden dag, voor het vertrek der mail stoomers, een extrapost van Soerabaija zal kunnen vertrekken, welke achtereenvolgens de brievenpakketten van de overige Residentien langs den grooten postweg zal behooren op te nemen;

2e. dat, ter voorkoming van vertraging de brievenpakketten eenigen tijd voor de vermoedelijke aankomst van den extrapost gereed zullen liggen, om dadelijk met dien extrapost te kunnen worden doorgezonden en de post alzoo slechts weinige oogenblikken daarop zal behoeven te wachten;

3e. dat, met dezen extrapost brieven zullen kunnen verzonden worden, mits worde gezorgd dat de pakketten in den avond voorafgaande dien dat de extrapost van Soerabaya zal vertrekken op het postkantoor alhier zijn aangebragt; tot de ontvangst der brieven zal tot des avonds 10 ure worden gevaceerd.—

4e. dat, wanneer de extrapost van Soerabaija op den 4den dag voor het vertrek van de mailstoomers des middags ten 12 ure niet te Samarang mogt zijn aangekomen, op dat uur van Samarang een afzonderlijke extrapost zal mogen vertrekken; terwijl de post van Soerabaija, later aankomende, zal kunnen doorrijden, mits de aankomst plaats hebbe voor zes ure 's avonds van den vierden dag hiervoren bedoeld, en zulks vermits na dat tijdstip de extrapost niet meer bij tijds te Batavia zou kunnen aankomen, waarom in dat geval de pakketten te Samarang zullen moeten worden aangehouden.

PASOEROEAN, 30 *Junij* 1858. *De Resident voornd*, C. P. C. STEINMETZ.

BRITSCH INDIE.

Een brief van Allahabad van 22 Mei meldt dat het omliggende land minder dan ooit veilig was. — De onzen hebben zich genoodzaakt gezien 350 man met twee stukken te zenden naar Gopsegung, eene plaats tusschen Benares en Allahabad gelegen. Het weder was ondragelijk heet.

Van Judgespore schrijft men van 21 Mei: de Europeanen hier kunnen zich niet veilig rekenen ten zij eene sterke magt alle toegang tot de wildernis afsluit, en dat is ver van gemakkelijk. — Er is zelf op dezen oogenblik een gerucht loopend dat 4000 rebellen van Azimgurk op weg naar hier zijn, om hunne medeopstandelingen bij te staan.

Ten einde het wegkappen der struiken zooveel mogelijk te bespoedigen, werd gisteren een detachement uitgezonden ten einde eene afleiding te maken van de plaats waar de sappeurs aan het wegruimen derzelve waren. — De rebellen deden een uitval, en werden in de wildernis teruggedreven. Er moet echter hevig zijn gevochten geworden, want naar men zegt heeft het vuren met schroot en bommen drie uren aangehouden, en schat men de gevallen muitelingen op een aantal van twee honderd, terwijl van onze zijde een officier is gesneuveld en een officier met vier of vijf man gewond zijn. — Niettegenstaande dat, was men genoodzaakt al spoedig met het wegkappen der struiken uitteschei- den, dewijl de bedoelde afleiding niet voldoende was, om te beletten dat eene sterke bende Sepoys zich ter plaats van het werk zeer nieuwsgierig toonde, en dreigde hunne

nieuwsgierigheid te bevredigen op eene wijze die het den officier deed raadzaam oordeelen met zijn troepje afte-trekken.

22 *Mei.* — Na mijn schrijven van gister hebben wij nadere en meer uitvoerige mededeelingen ontvangen aangaande het gebeurde, hetgeen ik mij haast als eene soort van postscriptum hier bij te voegen. — Het blijkt dat de magt die om de zuid werd gezonden ten einde de in de struiken werkende sappeurs en koelies de handen vrij te houden, het corps rijdende artillerie onder Robertson was, en dat, toen hij Metawa was gepasseerd, de vijand uitkwam en zich tusschen hem en het kampement plaatste. — Hij zond om hulp die hem werd gegeven, en toen de hulp-troepen ter plaatse kwamen, was de vijand reeds geheel vrij van de wildernis en in de opene vlakte. — Hadden zij stand gehouden dan zouden er wel vierhonderd zijn gevallen in stede van vijftig, die volgens het verbeterd rapport op het veld bleven liggen. Twee sepoys werden met eene piek door stoken, door zekeren heer Middléton; of deze heer echter een strijdlustig burger is, die zijne moordende talenten ten nutte van den lande aanwendt, dan wel of hij een militair is die slechts zijn beroep uitoefende, is mij onbekend. Een man van het 10de regiment deed een Somar in het zand bijten, en maakte zijn paard buit. — Ik dacht dat de vijand geen kanonnen had, doch het tegendeel is gebleken, want zij lieten twee twaalfponders goed werk doen en wierpen een bom midden tusschen de treinwagens, waardoor twee paarden werden gewond. Ik heb nog niet nader vernomen hoe het met het wegkappen der struiken is gegaan: het is duidelijk dat de rebellen hun reserve terrein niet gewillig zullen afstaan, hoewel zij het toch aan de overmagt zullen moeten overgeven. Een paar dagen geleden, hoorde ik dat troepen van Arrah een aanval op de wildernissen van de Oostzijde zouden doen, de waarheid van dat berigt is mij echter niet nader bevestigd geworden.

LUCKNOW, 20 *Mei* 1858.

De kolonne van Generaal Majoor Grant rukte heden ochtend Lucknow binnen. Van 40 tot 60 mijlen afstands ten zuiden van Lucknow, in de Poorwa districten en de omstreken van Rob Bareilly, is de kolonne zeer geteisterd geworden. — Die laatste ontmoeting te Simree komt ons niet geloofwaardiger voor dan de meeste anderen, misschien zelfs nog minder, in zooverre als de rebellen zich zoo sterk hadden verschanst, dat de Generaal zoude gezegd hebben dat er 12000 man en koelies weder toe noodig zouden zijn, om hen uit hunne stelling te verdrijven. — Kort en duidelijk als het waar is. Het is niet te ontkennen dat de hitte door allen die hier zijn, evenzeer wordt gevoeld, en daarenboven is eene kolonne die 500 zieken moet medeslepen, te zeer beladen, om zich gemakkelijk te kunnen bewegen. — Maar dat is nu voorbij; Grant is terug en rust uit in zijn oude cantonnement te Murreevan en zijne vijfhonderd zieken zijn behoorlijk gehuisvest, waar alle zorg voor hen wordt gedragen, ten einde hen weder in staat van dienst en weêrbaarheid te brengen. — Het ga echter zoo het wil, menigeen zal zich het jaar 1858 herinneren, als dat waarin zijn gestel eenen gevoeligen en nooit geheel te overkomen slag kreeg.

Nadat de kolonne, die door den opperbevelhebber zelf is teruggecommandeerd, hier binnen is, hebben wij geene troepen meer in de districten van Oude. — Wij hebben Lucknow en de weg van 50 mijlen lengte die van hier naar Cawnpore leidt, en dat is ook alles; hoe lang Cawnpore nog in onze handen zal blijven, is zeer twijfelachtig. — Van Noord tot Zuid, van Oost tot West, krioelt het land van vijanden. In het Westen is Cawnpore, dat uit vrees van onverwachts te worden aangevallen, ons geen enkel man kan afstaan: in het Oosten waart Maun Sing rond, die, al doet hij ons weinig kwaad, ons zeker geen goed doet. — Van Rahilcund komen de rebellen bij geheele horden opzetten en noord hebben wij de Begum, Bugees Kudi, Mummood Khan en anderen, van wie ik u later meer zal schrijven, die allen te Mohumdee dertig mijlen west van Shahjehanpore gelegerd zijn. In het zuiden eindelijk hebben wij Bani Mahdo Sing aan het hoofd van eene zeer sterke magt.

De verkoopingen der gemaakte buit gaan hier nog immer voort; later zal ik u daaromtrent meer schrijven. — Onze versterkte buitenposten worden goed ingerigt, en alle verdedigings werken worden met zorg en vlug in orde gebragt. De wegen die ten gevolge van het bombardement in zeer slechten staat waren, beginnen weder overal effen te worden. — Men zal hier spoedig eene kerk bouwen, die betaald zal worden uit de boete die de Commissaris Generaal de stad zal op leggen maar... die boete is nog niet bepaald en nog niet betaald. — Winkels zijn weder geöpend doch de prijzen van wijn en bier zijn ongeloofelijk hoog. Brandy kost gemiddeld 60 ropijen per dozijn en bier, in Engeland getapt en van geene superieure qnaliteit 16 ropijen. Naar deze maatstaf kunt gij het overige zoo wat be rekenen. De troepen hebben bier noch porter en zijn nog altijd verpligt zich met de oogenaamde companie's arak te drenken.

Khan Bahadoor, de Khan van Bareillij, is te Mohumdee en de Nana geloof ik dat ook daar is, ofschoon men weinig van dien ellendeling hoort. Waar Feroze Shah zit, weet niemand.

LUCKNOW, 23 *Mei* 1858.

Tegenwoordig is onze positie in Oude zoodanig dat zij niet beter kan worden beschreven dan door het „Te veel om te sterven en te weinig om te leven." De *Calcutta Press* van den 15den begint een artikel met de woorden: „Oude is overwonnen en de districten zijn in onze magt" Het is mogelijk dat Parijs Frankrijk is, maar Lucknow is Oude niet; daar scheelt veel aan. Nog slechts een paar dagen geleden, hebben wij weder twee posten moeten verlaten, waarvan een in Poorwa en onze benijdenswaardige positie is de kroon opgezet door de kennisgave aan den gedeputeerden Commissaris te Onas, tien mijlen van Cawnpore op den weg van die plaats naar hier, dat hij verder voor zich zelf moest zorgen, want dat hem geen hulp hoegenaamd kan worden verleend. — Wat voor u van belang is, is onze positie in Oude en de verschillende positien van den ons omringenden vijand; en dat zal ik u uitleggen voor zoo verre mij dat alles bekend is, ten einde gij mijne later volgende brieven te beter moogt begrijpen.

In het noorden op eene plaats Dourdee of Bounree genaamd, en in eenige in die nabijheid gelegene versterkingen, bevinden zich de Ranee van Jhansi, haar paramour Mummo Khan, en hare moeder Kirjees Budr; deze hebben eene magt onder zich van 5000 man en 8 stukken. Zij hebben bij zich de Moulvie en Nurpurt Singh. De Moulvie is thans buiten de muren van Slorhea gelegerd en heeft den naam van een man van buitengewonen moed te zijn. — Hij kan, als hij wil 50,000 man bij een brengen en heeft thans werkelijk onder zijn bevel 20.000 man en 18 stukken. — Nurpurt Singh is de Tolookdar van het district Slorhea en voert het bevel over 5000 man en acht stukken. Deze is de man die in het fort van Roonah kommandeerde, toen Generaal Stalpole dat attaqueerde. — Het fort werd naar men zeide, bij die gelegenheid geslecht: maar als dat waar is, dan is Nurpurt Singh geen man om mede te spelen, want die sterkte is weder geheel hersteld en de stukken waarmede dezelve is gewapend, bewijzen dat het weder geheel gereed is om een nieuw bezoek te ontvangen. — De Moulvie en Nurpurt hebben zich thans vereenigd en hebben bij zich Hurdul Singh, de Radja van Boundee die omstreeks 3000 man met 5 stukken aanvoert. — Bij dit troepje hebben zich gevoegd de Nana Saheb, Khan Bahadoor Khan, Feroze Shah en al de vlugtelingen van Bareillij. De geheele magt die in het noorden tegen ons over staat bedraagt ruim 40.000 man en omstreekt 40 stukken, die zich verdeelt van het Noord-westen tot het Noord-Oosten van Lucknow, op verschillende afstanden van deze hoofdstad van niet minder dan 20 en niet meer dan 100 mijlen.

Te Mahadeo, Bijram Ghat Hamnuggur in Saadat Gurij, allen plaatsen in de nabijheid van Nawap Gurij, dat 50 mijlen west van Lucknow ligt, zijn 12000 man en 11 stukken.

In de streek van het zuid-oosten tot het zuid-westen is onze voornaamste vijand Beni Mahdo Singh, die thans onder zich heeft 12000 man en 10 stukken. Deze man is in de oogen zijner volgelingen een groot man, omdat hij Generaal Grant's kolonne te Simree schaakmat heeft gezet. — Sedert dat feit vermeerdert het getal zijner volgelingen dagelijks en voert hij ongetwijfeld iets in het schild tegen de vrije gemeenschap tusschen Lucknow en Cawnpore. Behalve deze hebben wij nog, als meer op zich zelf staande aanvoerders, Derib Gijoij Singh van Oncurea, die met 3000 man en 5 stukken overal plundert, waar slechts wat te plunderen is; Babee Bux, de radja, van Gonda met 20,000 man, die zich thans te Mowrawa bevindt; Stuipurshad, de Chuckledar van Kairabad met 4000 man en 3 stukken; Mansahib Pllie met 2000 man en 6 stukken te Poorwa; Goorbux Singh, Radja van Bhitowlee die het bevel voert over 15000 man en 5 stukken. — Er zijn bovendien een aantal rebellen overal verspreid, die zich nu eens bij den eenen, dan weder bij den anderen aanvoerder voegen, doch veelal voor eigene rekening plunderen, waarin dan ook hun hoofddoel schijnt te bestaan.

Deze nu is onze positie en kan het geheele getal rebellen van verschillende wapenen, dat ons van alle zijden omringt, niet minder zijn dan 120,000 man, met het opgegeven geschut. Generaal Grants kolonne gaat morgen weder west waarts in de rigting van Nawab Gunij aan de Gogra.

Het is als of het dagelijks heeter wordt, en in Lucknow verliezen wij dagelijks verscheidene manschappen als slagtoffers der warmte, waarvan, wij voor den komenden regentijd geene verademing kunnen verwachten.

CHINA.

Berigten van de Peiko vermelden dat op den 21sten Mei zich een mandarijn bij den Russischen ambassadeur vervoegde, die in overeenstemming met den heer Reed de rol van bemiddelaar op zich nam. — Graaf Pontiatine ging eerst met hem naar den Franschen admiraal, doch het kostte moeite om hem tebewegen ook den Engelschen admiraal te bezoeken. — Eindelijk echter ging hij daartoe over, en verzocht Sir Michael Seijmour eenen wapenstilstand van drie dagen, doch deze antwoordde hem dat zij overvloedig tijd hadden gehad, om alles in der minne te schikken, en hij dus geen uur wapenstilstand meer kon toestaan, maar onverwijld met geheel zijne magt naar Tientsin zoude opstoomen waarop de ongelukkige mandarijn zeer ter nedergeslagen vertrok. — De admiraal heeft het voornemen de rivier te blokkeren even als hij te Canton heeft gedaan. Tot Tientsin is de rivier bevaarbaar voor de grootste schepen, maar van daar tot Pekin, eenen afstand van 80 mijlen, is dezelve zeer ondiep en niet bevaarbaar voor booten, die meer dan vijf voet diepgang hebben. Men zegt dat het Lord Elgin's voornemen was om, zonder zich ergens op te houden, regtstreeks naar Pekin op te rukken, ten einde dáár te onderhandelen, en dat hij daartoe de noodige versterkingen van uit het zuiden heeft ontboden. Van waar echter deze versterkingen zullen gevonden worden, is nog een raadsel; wanneer men ten minsten de veiligheid van Hongkong en van het garnizoen te Canton niet wil op het spel zetten; het is moeijelijk te bepalen hoe dit laatste de zomerhitte zal doorstaan en er is niet aan te twijfelen dat, al krijgen wij al wat wij verlangen te Pekin, er nog altijd te Canton en in deszelfs omstreken veel zal moeten worden gevochten Als men het wel beschouwt, zijn wij thans in Canton de belegerden, en hebben geen voet gronds buiten ons rayon, dat zich zelfs niet tot Honan uitstrekt, en de Europeanen die daar wonen, doen dat in de hoop dat de Chinezen, eigenaars der door hen bewoonde gebouwen, hen in tijds tegen eenig naderend gevaar zullen waarschuwen en, zonder hen te kunnen beschermen, kunnen wij slechts hartelijk wenschen dat die hoop niet te eeniger tijd moge blijken, geheel zonder grond te zijn geweest.

In zijne berigten omtrent Canton, beschrijft de heer Wingrove Cooke de Aceldama, de plaats waar schavotstraffen worden ten uitvoer gelegd, en waar in twee jaren tijds ruim 70,000 menschen het leven lieten, velen van welke op de gruwelijkste wijze werden ter dood gebragt— Verder was er de gevangenis, waar de menschen werden opgesloten, letterlijk om te verhongeren en te verrotten. Vroeger reeds meldden wij hoe onverbiddelijk Yeh was, waar het de toepassing der doodstraf gold. — Het schijnt dat hij door vermoeidheid en behoefte, om te verademen eenen rusttijd had genomen van dat onophoudelijk verminken en vermoorden: had hij het kunnen doen, dan zou hij ongetwijfeld er mede zijn voortgegaan, maar hij was buiten adem.

En zijn de anderen beter dan Yeb?

De heer Parkes sprak onlangs met Pikwi, de luitenant gouverneur, omtrent een kind van tien jaren oud, dat verlamd was ten gevolge van het langdurig dragen der ijzeren boeijen. Die hooge (!) ambtenaar echter maakte zich niet weinig boos over die Engelsche vermetelheid van een zoo mishandeld kind te durven voorspreken, riep dat het een verbreken der goede trouw was, om de gevangenissen te doorsnuffelen en beklaagde zich over de handelwijze van den heer Parkesidie hij hoogst onbeleefd noemde. — Dat is Chinesche routine; wat eenmaal gebruikelijk is, is boven alle tegenspraak verheven; routine cijfert de persoonlijke verantwoordelijkheid weg, vernietigt het gevoel voor het lijden van den evenmensch, benevelt het gezond verstand, zoodat de schandelijkste gruwelen als eene zeer bilijke regtspleging wordt beschouwd, en vernietigt eindelijk alle zedelijk gevoel.

AANKOMST VAN DE LANDMAIL.

In den namiddag van vrijdag den 9den dezer bragt het stoomschip *Palembang* alhier de mailbrieven en dagbladen aan, loopende uit Europa tot den 25sten Mei ll.

Wij deelen daaruit het voornaamste nieuws hieronder mede:

NEDERLAND.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

De goedkeuring der overeenkomst met de Vereen. Staten van Amerika, *tot wederkeerige uitlevering van voortvlugtige misdadigers in zekere gevallen en ter regeling van andere onderwerpen*, bevat een

Eenig artikel. Worden goedgekeurd de artt. 1, 3, 6, 8 (2de gedeelte) en 10 der overeenkomst, den 21sten Augustus 1857 te 's Gravenhage met de Vereenigde Staten van Amerika gesloten, tot wederkeerige uitlevering van voortvlugtige misdadigers in zekere gevallen, en ter regeling van andere onderwerpen, welke artikelen aldus luiden:

Art. 1. De hooge contracterende partijen beloven en verbinden zich wederkeerig, op aanvrage door haar of door hare gezanten, ambtenaren of overheden respectivelijk gedaan, uit te leveren alle personen, die beschuldigd van de hierna te melden misdrijven, begaan binnen het regtsgebied van een der beide partijen, eene wijkplaats mogten zoeken, of gevonden worden op het grondgebied der andere; mits dit alleen geschiede wanneer het feit van het plegen des misdrijfs zoo zal zijn gebleken, dat de wetten van het land, waar de voorvlugtige of aldus beschuldigde persoon zal worden gevonden, zijne of hare aanhouding en teregtstelling zouden regtvaardigen, indien het misdrijf aldaar ware gepleegd.

Art. 3. De uitlevering kan alleen worden toegestaan in geval van veroordeeling of van beschuldiging, of van verleenden regtsingang, ter zake van de navolgende misdrijven, gepleegd op het grondgebied van het land, waarvan de regering de uitlevering vraagt: 1°. moord of manslag; 2°. brandstichting; 3°. verkrachting; 4°. diefstal, gepleegd met geweld tegen personen of goederen; 5°. valschheid in geschriften; 6°. het vervaardigen of des bewust in omloop brengen van valsche munt, zoowel geldstukken als muntpapier; 7°. verduistering of ontvreemding door openbare ambtenaren, met de ontvangst of bewaring van gelden belast; 8°. zeerooverij.

Art. 6. De uitlevering kan alleen worden toegestaan op vertoon van het oorspronkelijke of van een authentiek afschrift van het vonnis of van het bevel van den verleenden regtsingang, met bevel van gevangenneming ten laste van den beschuldigde, of van ieder ander stuk dezelfde kracht hebbende, afgegeven, overeenkomstig de vormen, voorgeschreven bij de wetten des lands hetwelk de aanvrage doet, of op zoodanig bewijs der schuld, als hetwelk, volgens de wetten der plaats waar de voortvlugtige of aldus beschuldigde persoon zal gevonden worden, de inhechtenisneming en in staat van beschuldiging-stelling zou regtvaardigen, indien de misdaad of het wanbedrijf aldaar ware gepleegd.

Art. 8. (*2de gedeelte.*) Daar de wetten der Vereenigde Staten de gijzeling wegens schulden niet toelaten, zoo vordert eene stipte wederkeerigheid, dat de uitlevering niet worde geweigerd of uitgesteld, indien de opgeëischte persoon wegens schulden mogt gegijzeld zijn, krachtens eene veroordeeling, volgens de wetten der Nederlanden uitgesproken, hetzij vóór, hetzij na de aanvrage tot uitlevering.

Art. 10. De hooge contracterende partijen, wenschende wederkeerig haren handel bevorderlijk te zijn door in de havens van elker grondgebied aan hare wederzijdsche schepen al den noodigen bijstand te verleenen, zijn verder overeengekomen, dat zeelieden, behoorende tot de bemanning van oorlogs- of koopvaardijschepen van de beide natien respectivelijk, de schepen zonder verlof mogten hebben verlaten, zullen worden aangehouden ten einde naar hunne schepen of naar andere van dezelfde natie te worden teruggezonden.

Te welken einde hare wederzijdsche consuls-generaal, consuls en vice consuls zich tot de bevoegde autoriteiten zullen wenden en de gezegde deserteurs schriftelijk zullen opeischen, met overlegging der scheepsregisters of monster-

rollen, of andere authentieke stukken, bewijzende dat de manschappen tot de gezegde bemanning hebben behoord. Op deze aanvrage, aldus gestaafd (behoudens echter het geval dat het tegendeel mogt bewezen worden), zal de uitlevering niet worden geweigerd, en zal alle hulp en bijstand aan de gezegde consuls-generaal, consuls en vice-consuls worden verleend voor de opsporing, aanhouding en inbechtenisneming der gezegde deserteurs, die zelfs op hunne aanvrage en hunne kosten in de gevangenissen des lands kunnen worden opgesloten en in verzekerde bewaring gehouden, tot dat zij eene gelegenheid zullen gevonden hebben om hen terug te zenden.

Indien zij echter niet binnen vier maanden, te rekenen van den dag hunner aanhouding, teruggezonden zijn, worden zij in vrijheid gesteld, en kunnen zij om dezelfde reden niet wederom in hechtenis worden genomen.

De bepalingen van dit artikel zijn niet toepasselijk op deserteurs van oorlogschepen, die onderdanen of burgers zijn van de regering, van welke zij worden opgeëischt, of die begrepen zijn onder de vreemdelingen, in art. 5 vermeld; zij zijn evenmin toepasselijk in de gevallen, waarin de regtsvordering verjaard is, overeenkomstig de wetten des lands, aan hetwelk de uitlevering wordt aangevraagd, of waar de opgeëischte persoon vervolgd wordt, of zijne straf ondergaat ter zake van eenige misdaad of eenig wanbedrijf tegen de wetten van dat land.

Dit ontwerp in de afdeelingen der tweede kamer onderzocht zijnde, heeft geenzins algemeenen bijval ontmoet. Hoewel er vele leden waren die op den voorgrond wenschten geplaatst te zien de omstandigheid, dat het eene overeenkomst geldt met eene der natien, die zeer moeijelijk te bewegen zijn, om zich op dit stuk met andere mogenheden te verstaan en die beweerden, dat men daarom het bij dit tractaat verkregene niet te ligt behoorde te achten en het ook niet moest opofferen, omdat er niet meer was verkregen, zoo bleven er toch vele andere leden over, die betrekkelijk verschillende punten van overgroot gewigt bedenkingen hadden, waarover zij moeijelijk heen konden stappen, al moest het de opoffering kosten van hetgeen onzerzijds met deze overeenkomst verkregen is.

ROTTERDAM, 21 *Mei*. De weersgesteldheid, ofschoon niet bepaald zacht te noemen, is toch sedert eenige dagen minder schraal. Er is ook herhaaldelijk eenigen regen gevallen, waardoor het watergebrek iets minder en de vruchtbaarheid wat bevorderd werd.

— Naar wij vernemen, hebben vele kiezers in het kiesdistrict Dordrecht besloten, in het belang van onzen handel en onze kolonien, bij de aanstaande verkiezing van een lid der tweede kamer hunne stemmen uit te brengen op den heer Duymaer van Twist, laatstelijk gouverneur-generaal van Nederl. Indië.

— De collecte der 236ste loterij zal geopend worden den 14den Junij a. s. ten kantore van den directeur der staats-loterij te 's Hage en gesloten worden op Zaturdag den 26sten derzelfde maand. De trekking van de onderscheidene klassen geschiedt veertien dagen de eene na de andere. Die van de eerste klasse der loterij heeft plaats en moet geheel zijn afgeloopen op 12, 13, 14 en 15 Julij 1858, die der tweede klasse op 26, 27, 28 en 29 derzelfde maand; die der derde klasse op 9, 10, 11 en 12 Aug., die der vierde klasse op 23, 24, 25 en 26 derzelfde maand; en die der vijfde of laatste klasse op 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30 September en 1 Oct. 1858, terwijl de laatste 100 nommers op Zaturdag den 2den October 1858 worden getrokken.

— Gelijk men weet, heeft de letterkundige afdeeling der koninklijke akademie van wetenschappen te Amsterdam het plan gevormd, om een nieuw Hollandsch en Zeeuwsch Charterboek in het licht te geven, eene onderneming die, naar het gevoelen der afdeeling, zoowel aan de belangen en de eer der natie bevorderlijk, als de roeping dezer koninklijke instelling waardig is. Tot de bewerking van dat charterboek is door haar eene commissie benoemd, en tevens, tot het welslagen der onderneming de medewerking en ondersteuning der regering ingeroepen. Naar aanleiding eener missive van den minister van binnenlandsche zaken zijn de gemeentebesturen uitgenoodigd om de binnen hunne gemeenten aanwezige instellingen van weldadigheid en polderbesturen en de besturen der hoogheemraadschappen uit te noodigen, tot het beoogde doel de eventueel verlangde toegang en hulp te willen verleenen, ten einde op die wijze de door de regering verzochte medewerking op eene gewenschte wijze worde verkerd.

— In het begin van het jaar 1856 heeft de te Haarlem gevestigde Boekhandelaars-vereeniging *Lourens Janszoon Coster* besloten tot de uitgaaf van een gedenkboek der feesten, in Julij daaraanvolgende te geven, bij gelegenheid der onthulling van het metalen standbeeld, ter eere van den uitvinder der boekdrukkunst, en begrepen, dat zij aan niemand beter het opstellen van dit geschrift kon toevertrouwen, dan aan den heer J. J. F. Noordziek te 's Gravenhage, den man, aan wiens ijverige en onvermoeide pogingen de stad Haarlem in de eerste en voornaamste plaats het beeld tot vereering der nagedachtenis van haren beroemden stadgenoot verschuldigd is. De heer Noordziek heeft de hem van wege de vereeniging gedane uitnoodiging met de meeste welwillendheid en belangeloosheid aangenomen, en zich met zorg en naauwgezetheid gekweten van eene taak, bij welker volvoering hij inderdaad groote en geheel eigenaardige bezwaren te overwinnen heeft gehad. Dezer dagen is dat gedenkboek gereed gekomen en de Haarlemsche boekhandelaars-vereeniging heeft gemeend om, als een blijk van dankbaarheid voor hetgeen door den heer Noordziek in haar belang is gedaan, hem een waardig geschenk te moeten geven. Eene commissie van de Vereeniging is onlangs in de gelegenheid geweest om, te 's Gravenhage, dit geschenk, bestaande in een fraai bewerkten zilveren inktkoker, met begeleidenden brief, den heer Noordziek aantebieden, die heeft verklaard dit onmiskenbare blijk van goedkeuring van zijnen arbeid gaarne aantenemen en op hoogen prijs te stellen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Twee zaken trekken op dit oogenblik inzonderheid de aandacht: eene botsing tusschen de Turken en de Montenegrijnen en een incident, dat willigt aanleiding kan geven tot den val van het ministerie Derby.

De eerste aangelegenheid komt op het volgende neder. De Porte had onlangs troepen naar de Herzegowine gezonden, om er de Christenbevolking van dat gewest in bedwang te houden. Zij had daarbij last gegeven, om in het district Grahovo, dat eene Montenegrijnsche bevolking heeft, binnen te dringen. Dit heeft eene botsing tusschen de Turksche troepen en de Montenegrijnsche bergbewoners ten gevolge gehad, waarbij de Turken een gevoelige nederlaag hebben geleden, terwijl de stad Grahovo door de bewoners, op last van den vorst van Montenegro, in brand is gestoken. Deze aangelegenheid had aanvankelijk een ernstig aanzien en gaf grond tot de vrees, dat zij tot verwikkelingen zou leiden. Frankrijk namelijk trekt voor dit kleine land partij, zoo als duidelijk is gebleken uit een artikel in den *Moniteur*, waarin beweerd werd, dat Turkije hoegenaamd geen suzereiniteitsregten op dit vorstendom heeft en nu inbreuk wil maken op de onafhankelijkheid van een klein land, alsmede dat de heer de Thouvenel in last had den staat van zaken op een loyale wijze bloot te leggen en op eene regeling van grondgebied aan te dringen, waardoor aan alle moeijelijkheden een einde gemaakt zou worden. De half officieele Oostenrijksche bladen geven hunne verwondering te kennen dat Frankrijk zoo in het oogloopend voor de Montenegrijnen partij trekt ten nadeele van Turkije, om welks integriteit te beschermen het den Oosterschen oorlog heeft begonnen, terwijl andere Duitsche bladen in deze houding van Frankrijk eene bedekte bedreiging tegenover Oostenrijk willen zien.

Overigens kan nog gezegd worden, dat het geschil tusschen Montenegro en Turkije eene vredelievende phase ingetreden is, daar, blijkens eene dépêche, de *Moniteur* het berigt mededeelt, dat de Porte hare toestemming gegeven heeft tot het staken der vijandelijkheden, zijnde het bevel daartoe onmiddelijk, nadat dit besluit genomen was, aan de bevelhebbers der Turksche troepen kenbaar gemaakt. De *Moniteur* voegt er bij, dat ten gevolge van de tusschenkomst der mogendheden en de gezindheid der Turksche regering, de kwestie waarschijnlijk spoedig in der minne vereffend zal zijn.

Het tweede is van een ernstiger aard: Lord Ellenborough, de president van den *Board of Control*, heeft aan de koningin zijn ontslag aangeboden, hetgeen door deze bereids is aangenomen. De reden hiervan kan kortelijk als volgt opgegeven worden. Na de inneming van Lucknow heeft de gouverneur-generaal van Indie, lord Canning, eene proclamatie tot de bevolking van Oude gerigt, waarin het grondgebied van dat koningrijk, met uitzondering van de gronden van zes aan Engeland getrouw gebleven Zemindars, wordt geconfisceerd. Deze proclamatie was aan de regering van het moederland toegezonden, welke daarop eene dépêche aan lord Canning deed toekomen, waarin zij zijn gedrag in sterke bewoordingen afkeurde. Die aangelegenheid is in het Parlement ter sprake gebragt, waarop de bewuste geheime dépêche aan de beide Huizen werd overgelegd, bij welke gelegenheid lord Ellenborough en lord Derby de staatkunde van lord Canning ten hoogste afkeurden en tevens met ronde woorden te kennen geven, dat de bevolking van Oude niet gelijk gesteld kon worden met de opgestane Cipayers van Bengalen, daar zij als eene overwonnene natie slechts de gelegenheid had aangegrepen, om hare onafhankelijkheid te herwinnen. Deze discussien hadden, behalve eene hevige polemiek der dagbladen, ook nog ten gevolge, dat in de beide Parlementshuizen motien werden aangekondigd ten doel hebbende de openbaarmaking der geheime dépêche aan lord Canning af te keuren. De motie in het Lagerhuis door den heer Cardwell gedaan, luidde als volgt:

„Dit Huis, hoewel zich onthoudende van een gevoelen te uiten over de staatkunde eener proclamatie van den gouverneur-generaal van Indie betrekkelijk Oude, heeft met leedwezen en met ernstige bezorgdheid gezien, dat H. M. regering door de tusschenkomst van het geheim-committé der Oost-Indische Compagnie aan den gouverneur-generaal van Indie eene dépêche heeft gerigt, waarbij in hevige bewoordingen diens gedrag wordt afgekeurd, en het Huis is van gevoelen, dat zulk eene handelwijze van de zijde van H. M. regering, bij den tegenwoordigen toestand van Indie de allerschadelijkste gevolgen in die bezitting zal hebben, door het gezag van den gouverneur-generaal te verzwakken en den verderen tegenstand aan te moedigen van hen, die altijd tegen ons onder de wapenen staan."

Lord Ellenborough heeft daarop zijn ontslag ingediend. Bij gelegenheid, dat hij dit zijn besluit aan het Hoogerhuis mededeelde, verklaarde hij, dat hij dit zonder ruggespraak met zijne ambtgenooten gedaan had en de geheele verantwoordelijkheid van de dépêche aan lord Canning op zich nam. De tegenstanders van het kabinet laten zich hierdoor echter niet van het spoor brengen, maar houden vol, dat het geheele ministerie voor het gebeurde aansprakelijk is.

De motie van graaf Shaftesbury kwam in de hoofdzaak hier op neder, dat het Huis geen oordeel kunnende vellen over de proclamatie van lord Canning, desniettemin zijn misnoegen moest uitspreken over het voorbarig openbaar maken der hem toegezondene dépêche, aangezien die openlijke blaam, door de raadslieden der kroon op zijn gedrag geworpen, tot verzwakking van zijn gedrag leidt en tot aanmoediging van degenen, welke de wapens tegen Engeland hebben opgevat. Deze motie werd met eene meerderheid van niet meer dan 9 stemmen ten voordeele van het ministerie verworpen. Welligt veroorzaakt deze gebeurtenis den val van het ministerie Derby. Zoo veel is ten minste zeker dat het in eene uiterst moeijelijke positie geplaatst is, vooral nu de motie van graaf Shaftesbury met eene zoo geringe meerderheid in het Hoogerhuis verworpen is, hetgeen natuurlijk invloed zal uitoefenen op de stemming over de motie Cardwell, die tegen Vrijdag e. k. in het Lagerhuis verwacht wordt.

Aan den aanderen kant, is het nog de vraag, of lord Derby het parlement niet ontbinden zal, zoo de uitslag der stemming ongunstig voor het ministerie uitvalt. Welligt heeft hij daartoe den moed niet. De bevolking wordt meer ontevreden, nu het blijkt, dat noch de proklamatie van lord Canning en de daarop gevolgde veroordeeling van dien maatregel door het ministerie, noch de openbaarmaking daarvan het eigenlijke punt van kwestie is: maar alleen wie minister zal zijn: lord Palmerston of de graaf Derby. De *Morning Post* geeft dit duidelijk te kennen. Men leest in dat blad: „Aan het hoofd der zaken moeten meer vaderlandslievende en meer getrouwe ministers staan dan die thans aan het bewind zijn. De bewuste depêche van lord Ellenborough is slechts de jongste eener reeks van dwalingen, die met de optreding van dit kabinet is aangevangen, en eerst bij zijne omverwerping zal eindigen." Behoeft men zich duidelijker te verklaren?

Overigens leverden de debatten in het Parlement weinig belangrijks op. De wijziging, welke door het Hoogerhuis in de bill, betreffende den parlementairen eed, gebragt werd, is door het Lagerhuis met 263 tegen 150 stemmen verworpen, waarna lord John Russell voorstelde eene commissie te benoemen, belast met het opmaken van een rapport van de beweegredenen, welke het Lagerhuis genoopt hebben, het amendement van het Hoogerhuis te verwerpen, met het doel tot eene schikking van deze kwestie met het Hoogerhuis te geraken.

Lord Redcliffe, de diplomaat die Engeland zoo langen tijd bij de Porte vertegenwoordigd heeft, en zich sedert eenigen tijd in Engeland bevindt, is eindelijk als zoodanig vervangen. Zijn opvolger is sir Henry Bulwer, Engelands commissaris voor de reorganisatie der Donau-Vorstendommen.

Nopens de definitive opening der Parijsche conferentie is nog niets met eenige zekerheid bekend. Men schijnt te wachten tot den afloop der ministerieele crisis in Engeland.

De Spaansche Cortes zijn bij koninklijk besluit gesloten.

Het huis Orleans, weinige maanden geleden getroffen door den onverwachten dood der hertogin van Nemours, is op nieuw in rouw gedompeld door het afsterven der hertogin van Orleans, die plotseling op het kasteel Richmond bij Claremont is overleden. Deze vorstin, dochter van wijlen Frederik Lodewijk, erfgroot hertog van Mecklenburg Schwerin, was geboren den 24 Januarij 1814 en den 30 Mei 1837 gehuwd met den hertog van Orleans, oudsten zoon van wijlen koning Louis Philippe. Zij heeft dus naauwelijks den ouderdom van 44 jaren bereikt. Dat zij eene der uitmuntendste vrouwen van onzen tijd was, is altijd door vriend en vijand erkend.

De prins van Wallerstein, lid van de Wurtembergsche eerste kamer, heeft in de zitting van den 15den verklaard, dat de gemediatiseerde adelijken des lands afzien van hunne vordering, vervat in de adressen, die zij in der tijd bij den bondsdag ingediend hebben nopens eene verkorting hunner regten en privilegiën, als een gevolg van de verandering der constitutie in 1848.

Het laat zich aanzien dat het in in Pruissen, bij de verkiezingen, die in den aanstaanden herfst moeten plaats hebben, tusschen de verschillende partijen tot een warmen strijd zal komen. De kwestie van het opperbestuur des lands houdt de gemoederen steeds in beweging, terwijl zelfs de meest gematigde organen der openbare opinie in de overtuiging blijven, dat aan den tegenwoordigen provisionelen stand van zaken uiterlijk den 23sten October een einde moet komen. In het *Preuss. Wochenblatt* komt thans een artikel voor, hetwelk eene zekere sensatie heeft gemaakt en waarin dit orgaan van het linker centrum, ofschoon anders voorzigtig, met dergelijke kwestien, vrij duidelijk aanwijst, welke gevaren het monarchaal beginsel zelf door eene onbepaalde verlenging van den tegenwoordigen toestand heeft te duchten. Niet minder scherp doet het blad uitkomen, welke wezenlijke moeijelijkheden er uit zulk een toestand, zoo als die reeds sedert 23 October 1857 bestaat, voor het rijk moeten voortvloeijen, uit den daardoor verzwakten invloed naar buiten, veroorzaakt door een totalen stilstand zijner inwendige ontwikkeling. Het is overigens genoeg bekend, dat vele, niet door eigenbelang bestuurde personen, zelfs dezulken die tot de uiterste regterzijde behooren, sedert eenigen tijd soortgelijke inzigten hebben, terwijl de voorstanders van het voorloopig bewind, die tevens tegen het regentschap zijn, tot nu toe slechts zijn ondersteund door zulke bladen, die min of meer met de buitenlandsche gouvernementen sympatiseren; en het laat zich gereedelijk verklaren, dat deze laatste er niet tegen hebben, wanneer Pruissen in zijn politieken invloed belemmering of tegenwerking ondervindt.

Zoo als men zich zal herinneren, heeft de Engelsche regering onlangs eene commissie van onderzoek benoemd, betreffende den Stadetol op de Elbe. Deze zaak is nu onlangs ook in den senaat der Vereenigde Staten ter sprake gekomen, waarin mededeeling gevraagd werd nopens den aard van dien tol, in hoeverre zijne heffing wettig is en welke middelen behooren te worden aangewend om de Amerikaansche schepen van dergelijke lasten te bevrijden. Men denkt dat Hanover, met het voorbeeld van Denemarken voor oogen, vrijwillig eene billijke transactie zal voorstellen.

De vijfde buitengewone zitting, waartoe de Noorweegsche Storthing tegen 10 dezer te Christiania bijeengeroepen was, is door den prins-regent van Zweden geopend. Vóór zijn vertrek uit Stockholm heeft de prins een interimair bestuur benoemd, bestaande uit prins Oscar, als president, benevens de minister van oorlog en justitie met den staatsraad Wallenstein. In de eerste bijeenkomst heeft de vergadering zich nog slechts bezig gehouden met het reglement van orde en andere voorloopige schikkingen.

Een schrijven uit St. Petersburg deelt den hoofdinhoud mede van de keizerlijk Russische ukase betreffende emancipatie der lijfeigene boeren. Daarbij wordt aan de comitées in de gouvernementen den weg voorgeschreven, dien zij te volgen hebben, met bevel dat zij hunnen arbeid binnen ses

maanden moeten voltooijen. Uit dat reglement, 't welk een soort van beredeneerd programma is van hetgeen door deze comités verrigt moet worden, blijkt in het algemeen dat het bestaan van het lijfeigenschap voor altijd in Rusland afgeschaft is en zich voortaan onder geen vorm hoegenaamd meer kan vertoonen, en dat de toestand der boeren, zoodra deze reglementen eens zijn bevestigd, gelijk zal zijn aan dien van de overige klassen der burgers.

ENGELAND.

— De regerings-dépêche aan lord Canning, waarvan in de parlementszittingen herhaaldelijk gesproken is, is gedateerd van 19 April ll. en bevat omtrent de proclamatie van den gouverneur generaal van Oude onder anderen het volgende: „Met deze officieele uitdrukking van den wil des gouvernements wordt aan het volk kennis gegeven, dat zes personen, die standvastige en loyale lieden genoemd worden, voortaan de eenige wettige eigenaars zijn van de landen die zij in bezit hadden, tijdens het rijk van Oude onder Britsche heerschappij kwam, onder voorbehoud van de betaling eener gematigde belasting; dat aan anderen, die op dergelijke gunsten aanspraak mogten hebben, naar evenredigheid belooningen of eerbewijzen zullen worden toegekend, en dat, behoudens deze uitzonderingen, het regt van grondeigendom in dit gewest aan de Britsche kroon vervallen is. Wij kunnen hierbij niet nalaten u onze vrees te kennen te geven, dat dit besluit, hetwelk de onterving van een geheel volk verklaart, aan de herstelling des vredes schier onoverkomelijke zwarigheden in den weg zal leggen. Het komt ons voor dat het populair karakter van den oorlog in Oude grootendeels is toe te schrijven aan de strenge handelingen, die uwe ambtenaren zich in een groot gedeelte dier gewesten veroorloofd hebben, zonder acht te geven op hetgeen de voornaamste grondbezitters gewoon waren alshun goed regt te beschouwen. De grondeigenaars in Indië zijn toch even zoo gehecht aan den erfgrond hunner voorouders en even zoo gevoelig op het punt van hunne vermeende regten, als de grondbezitters van alle overige ons bekende landen.

„Wat gij hiermede ook moogt bedoeld hebben, het zal al den schijn hebben, alsof de massa des volks door uwe proclamatie beroofd wordt van datgene, wat haar individueel het dierbaarste is; terwijl, door onze heerschappij voor de regering harer inlandsche vorsten in de plaats te stellen, het nationaal gevoel natuurlijk tegen ons is opgewekt. Wij moeten erkennen, dat, onder zulke omstandigheden, de vijandelijkheden, die in Oude zijn uitgebroken, veeleer het karakter van een wettigen strijd dan van eenen opstand hebben en dat het beter is, de bevolking van Oude met toegevendheid te behandelen, dan haar tot het voorwerp eener tuchtiging te maken, wier gestrengheid in de geschiedenis van onderworpen volken bijna zonder voorbeeld is. Andere veroveraars hebben altoos, wanneer zij den tegenstand waren te boven gekomen, slechts een klein getal personen als strafwaardigen uitgezonderd en de volksmassa grootmoedig gespaard. Gij zijt juist van het tegenovergestelde standpunt uitgegaan; gij hebt de meerderheid des volks gestraft en de gunst tot eene uitzondering gemaakt.

„Wij verlangen, dat gij de strengheid van het besluit tot verbeurdklaring, in de uitvoering verzachten zult. Wij verlangen het Britsch gezag in Indie gevestigd te zien op de vrijwillige gehoorzaamheid van een tevreden volk; zulk eene tevredenheid kan bij eene algemeene konfiscatie niet bestaan. In een land, waar het geheele volk, door het gevoel van geleden onregt vijandig gestemd wordt, kan de regering zich zelfs door de grootste militaire magt niet staande houden; en zoo zij dit ook al konde, het zou in allen gevalle voor haar niet wenschelijk zijn."

In de bovenstaande dépêche, zoo als die in het Hoogerhuis ter tafel gelegd is, waren eenige zinsneden weggelaten. De *Times* deelt dit staatsstuk nu in zijn geheel mede en de onderdrukte zinsneden luiden als volgt: „Wij kunnen niet nalaten op te merken, dat zij, die zich tegen ons gezag in Oude verzet hebben, volstrekt niet op eene lijn te plaatsen zijn met dezulken, die tegen ons opgestaan zijn in provinciën, welke reeds lang onder onze heerschappij stonden. Wij hebben den koning van Oude onttroond en bezit van zijn koningrijk genomen krachtens een tractaat dat later door een ander gewijzigd was geworden en naar luid van hetwelk, zoo het van kracht ware geoordeeld, de door ons gevolgde handelwijs niet regtmatig zou geweest zijn. Wij verklaarden dat het niet van kracht was, hoewel de daadzaak, dat het in Engeland niet was geratificeerd, zoo als wij tot onze verdediging aanvoerden, aan den koning van Oude niet vooraf was bekend gemaakt. Deze vorst en zijne voorvaderen zijn, hoe slecht zij ook hunne onderdanen regeerden, altijd hunne verbindtenissen met Engeland getrouw nagekomen. Zij hebben ons meer dan eens in onze verlegenheden bijgestaan en nooit is de verdenking gerezen, dat zij jegens onze regering vijandig gezind waren. Onverwachts zagen de inwoners, dat hun koning uit hun midden weggenomen werd en dat zijne regering, die in allen gevalle nationaal was, plaats maakte voor eene Engelsche; en op die plotselinge verandering van regering volgde onmiddelijk eene verdeeling van de inkomsten, waardoor de grondeigenaars in een groot gedeelte der provincie beroofd werden van datgene, wat zij als hun eigendom beschouwden en waardoor hunne familien gedurende langen tijd in welvaart, aanzien en magt verkeerd hadden."

— In verband met bovenstaande dépêche, is niet onbelangrijk, dat aan het parlement thans is overgelegd een schrijven van de Oost-Indische Compagnie aan lord Canning, gedagteekend 5 Mei. Daarin wordt den gouverneur-generaal aanbevolen in Oude met veel zachtmoedigheid te werk te gaan, en niet uit het oog te verliezen, dat de bewoners van dat rijk geen rebellen of verraders in den strengsten zin des woords zijn; en verder om niemand gestreng te straffen dan alleen degenen, welke zich aan wanbedrijven of wreedheden hebben schuldig gemaakt.

FRANKRIJK.

Nopens het verblijf van H. M. de koningin der Nederlanden te Parijs verneemt men de volgende bijzonderheden: H. M. de koningin der Nederlanden, vergezeld van HD jeugdigen zoon, prins Alexander, is langs den Straatsburger spoorweg, den 7den Mei ten zes ure te Parijs aangekomen.

Z. K. H. prins Napoleon had, op last des keizers, zoo mede de burggraaf de Laferrière, kamerheer van Z. M., zich naar Straatsburg begeven, ten einde de doorluchtige reizigster te ontvangen en haar tot Parijs te vergezellen.

Bij hare aankomst aan het spoorweg-station is de koningin door den keizer zelven en door H. K. H. prinses Mathilde ontvangen. Na vervolgens in het rijtuig gestapt te zijn, heeft H. M. zich langs den Boulevard van Sebastopol en de Rue de Rivoli naar het paleis der Tuilerien begeven, waar HD. gewacht werd door de keizerin, prins Jérôme, de groothertogin Stephanie van Baden en de hertogin van Hamilton.

De gravin van Montebello, hofdame der keizerin en de burggraaf de Laferrière, kamerheer des keizers, zijn aan H. M. toegevoegd gedurende al den tijd van haar verblijf to Parijs.

Prins Jérôme Napoleon heeft zich den 8sten Mei naar het paviljoen Marsan begeven om een bezoek af te leggen bij zijne nicht, H. M. de koningin der Nederlanden.

Ten 3 ure 's namiddags heeft H. M. de koningin, vergezeld van de tot haar gevolg behoorende personen, een tegenbezoek afgelegd bij prins Jerôme, op het Palais Royal.

H. M. de koningin heeft verder het hôtel der Invaliden bezocht. Bij het uitstappen van het rijtuig werd HD. door den kommandant-generaal van het hôtel ontvangen, daar de gouverneur door ongesteldheid genoodzaakt werd zijne kamer te houden. Vergezeld van den geheelen staf heeft H. M. zich van het hotel naar de kerk en van daar naar het graf van keizer Napoleon I begeven. Na zich ook korten tijd te hebben opgehouden in de kapel Saint Jerôme, heeft H. M. achtereenvolgens de eetzalen, de keukens enz., bezigtigd en vertrok HD. na een vrij lang bezoek, dat van hare belangstelling in hooge mate scheen te getuigen.

Den 9den Mei bragt H. M. met den keizer een bezoek aan den *Pré Catalan*.

H. M. de koningin, vergezeld van den graaf de Nieuwerkerke en HD. gevolg, heeft zich in de volgende dagen naar het Senaats-paleis begeven. H. M. is beneden aan den prachtigen eeretrap door den groot-referendaris, den generaal d'Hautpoul, ontvangen geworden. De koningin heeft met veel belangstelling alle zalen van het paleis bezigtigd, die van den *Livre d'Or*, de kapel, de geschiedkundige zaal van Maria de Medicis, de prachtige troonzaal en de rijk versierde salon des keizers. H. M. heeft gedurende haar bezoek onderscheidene malen hare hooge tevredenheid betuigd over de nieuwe galerijen van het Museum *du Luxembourg*, waar, zooals men weet, de meesterwerken onzer voornaamste levende schilders bijeengebragt zijn. Deze galerijen zijn gedeeltelijk nieuw aangelegd, en eerst onlangs verrijkt geworden met de meesterstukken van Ingres, Horace Vernet, Eugène Delacroix en andere beroemde tijdgenooten.

De senaat hield eene algemeene zitting, tijdens de vorstin de verschillende zalen van het paleis bezocht.

Nadat de koningin den senaat verlaten had, begaf HD. zich naar het Museum *des Thermes* en naar het hôtel *de Cluny*. Aldaar is zij ontvangen door den administrateur van het museum, den heer du Sommerard, en beeft met veel belangstelling alle collectien in het hôtel *de Cluny* en het oude paleis *des Thermes* bezigtigd. H. M. vertrok eerst ten vijf ure, na hare voldoening betuigd te hebben over hetgeen zij gezien had. Ook heeft de koningin nog het museum *du Louvre* bezocht. Den volgenden dag heeft de vorstin, vergezeld van den prefect der Seine, een bezoek afgelegd in de paviljoens van de centrale Hallen. De toeloop van nieuwsgierigen werd bij die gelegenheid binnen kort zoo groot, dat H. M. zich genoopt zag spoedig te vertrekken. Vervolgens heeft zij de Heilige Kapel en de Notre Dame bezigtigd, waar de abt Lecourtier de vorstin ontvangen heeft. Na de Notre Dame verlaten te hebben, begaf de koningin zich naar het Raadhuis.

H. M. heeft ook Versailles bezocht.

Op verlangen des keizers, onder wiens geleide H. M. de koningin dit uitstapje naar Versailles heeft gedaan, zouden de groote fonteinen aldaar in werking gebragt worden, toen het bleek, dat dit door eene verstopping in een der pijpen niet behoorlijk kon plaats hebben. De keizer heeft daarover zijn ongenoegen te kennen gegeven en ingevolge daaromtrent gegeven strenge bevelen, wordt er nu dag en nacht doorgewerkt, om dit beletsel uit den weg te ruimen.

Den 15den heeft op de Tuilerien een groot diner plaats gehad, ter eere van H. M. de koningin der Nederlanden en den kroonprins van Wurtemberg. Men heeft opgemerkt, dat bij deze gelegenheid voor de eerste maal sedert het bestaan van het keizerrijk, van de gewoonte was afgeweken, om slechts een gedeelte van het corps diplomatique tegelijk uit te noodigen. Het diner namelijk werd bijgewoond door al de gezanten en gevolmagtigde ministers, alsmede door hunne echtgenooten.

Den 15den heeft de keizer ter eere der koningin, in het bosch van Boulogne eene revue gehouden over zes regimenten kavallerie, die te Parijs en te Versailles in garnizoen liggen. De keizer heeft hierbij het bevel gevoerd en onderscheidene manoeuvres gekommandeerd. Behalve de keizer en de keizerin en de koningin, woonde ook de kroonprins van Wurtemberg de revue bij.

H. M. is over hare reis ten hoogste voldaan; al wat H. D. te Parijs heeft gezien, schijnt haar te bevallen. Vooral betoont H. M. zich ten hoogste ingenomen, met de ten uitvoer gebragte openbare werken en heeft H. D. eene bijzondere belangstelling doen blijken in die, waarvan de plannen thans gereed zijn en waaromtrent de keizer H. M. in persoon de noodige aanwijzingen heeft gedaan.

— Nopens het verblijf van H. M. de koningin der Nederlanden te Parijs, kan nog het volgende gemeld worden: Den 17den Mei heeft ter harer eere op de Tuilerien een schitterend bal plaats gehad. De *Quadrille d'Honneur* was aldus zamengesteld: De koningin der Nederlanden met keizer Napoleon; de keizerin Eugenie met den prins van Wurtemberg; lady Cowley met prins Napoleon; prinses Mathilde met prins Joachim Murat; prinses Murat met den baron van Hubner; mevr. Rouher met den heer Lightenvelt; mevr. Villamarina met den baron van Wächter en mevr. van Wächter met den generaal Espinasse. De keizerin was geheel in het wit gekleed en versierd met de kostbaarste edelgesteenten. De keizer droeg een zwarten rok met het grootkruis der Nederlandsche orde. Men merkte op dat hij zeer opgeruimd was. Hij heeft met de koningin der Nederlanden gedanst ook na de opening van de eerequadrille, en met de keizerin gewalst. Gedurende het overige van den tijd heeft bij zich onderhouden met een aantal personen, en vooral met vreemdelingen. Ten $1\frac{1}{2}$ ure 's nachts werd de groote galerij, die van de Maarschalken-zaal naar den grooten trap leidt, geopend, en deze onafzienbare ruimte zag men toen gevuld met tafeltjes voor twaalf couverts; het geheel maakte eene allerverrassendst effect. De cotillon begon onmiddelijk na het souper. De keizerin danste dien met den kroonprins van Wurtemberg. De dans duurde tot $3\frac{1}{2}$ ure. Er waren duizend genoodigden. Men zag slechts weinig officieren.

Den 19den Mei is H. M. de koningin der Nederlanden weder naar Versailles vertrokken, om daar op nieuw al het merkwaardige van vroegeren en lateren tijd te bezigtigen. Vooral hebben de schilderijen van Horace Vernet de aandacht van H. M. getrokken. Ook de zaal der kruistogten, die der veldslagen van het eerste keizerrijk en de zeestukken van Gudin werden door HD. met buitengewone aandacht en belangstelling bezigtigd, en H. M. kon niet nalaten te verklaren, dat de reis naar Parijs tot hare aangenaamste herinneringen zal behooren.

Eene onbeduidende omstandigheid, maar die telkens plaats heeft, als een nieuwe gast in het paleis der Tuilerien intrek neemt, heeft der koningin veel genoegen gedaan. Bij hare komst vond zij in hare appartementen een kompleet en keurig toilet-servies van porselein van Sèvres. Eene zoodanige surprise is altijd een geschenk van den keizer. Deze gewoonte dagteekent van het eerste keizerrijk; onder Napoleon I werden 74 zoodanige geschenken gedaan.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 21 *Mei*.

Omtrent de positie onzer goederenmarkt kunnen wij ditmaal tot ons leedwezen niet zoo gunstig berigten als in onze beide vorige het geval was. De verbetering, waarover wij ons toen verheugden, heeft zich sedert niet bevestigd, integendeel was de vraag en handel gedurende de afgeloopene 14 dagen weder minder levendig en daardoor thans reeds eene minder vaste stemming voor sommige der hoofd-artikelen bemerkbaar, ofschoon door de terughoudendheid der verkoopers nog geene noemenswaardige verandering in de prijzen is voorgevallen.

Wij moeten het tevens bejammeren dat de allengs van verafgelegen streken komende berigten meer en meer het bewijs leveren van de gegrondheid onzer vrees voor de gevolgen der crisis, welke men vrij algemeen steeds voor lang als geheel doorgestaan beschouwde. Vooral geldt zulks omtrent de laatste tijdingen van Buenos-Ayres, van waar men in een part. schrijven meldt, dat de laatste Engelsche mail ca. £ 300,000 geprotesteerde wissels aanbragt, hetwelk eenen zoodanigen schok te weeg bragt als men nog nooit in La Plata beleefd had. Reeds hadden 18 der voornaamste huizen hunne betalingen gestaakt, waaronder 3 Engelsche, 2 Spaansche, 1 Italiaansche en 11 Hamburgsche, te zamen met een passief van 3 millioen harde piasters (7 millioen guldens) en men vreesde dat er nog meer zouden volgen. Het crediet was dientengevolge vernietigd en de handel stond bijna geheel stil. In het meer naburige Frankrijk is de staat van zaken ook nog verre van gunstig, doordien de aldaar bestaande voorraden, welke reeds een buitengewoon cijfer bereikten, steeds toenemen, en de houders zich nog altijd met de hoop schijnen te vleijen dat zij later door een terugkeeren der vroegere overdreven hooge prijzen in staat zullen zijn, de verliezen te ontkomen, welke de overige Europesche landen geleden hebben of nog lijden. De handel is daardoor beperkt en in zeer gedrukte stemming, zoodat ons verkeer met dat land tot nog toe niet hersteld is. In Belgie en Duitschland hebben wel de eenigzins verlaagde prijzen van sommige hoofdartikelen de vraag voor behoefte weder meer bepaald doen spreken, doch daarbij bleef het ook, zoo als blijkbaar is door den terugkeerenden stilstand, zoodra de voorraden bij den kleinhandelaar weder waren aangevuld. Het volledig herstellen van het vertrouwen zoowel in de credietwaardigheid des handels, als in den prijsstand der goederen, zoo noodig voor een levendig verkeer, geeft zich nog niet door den minsten speculatiegeest te kennen.

AMSTERDAM, 21 Mei.

Koffij met eenige vraag doch weinige omzettingen door de geretireerdheid der houders, welke vast op 29 à $29\frac{1}{2}$ c. voor goede ord. *Java* blijven staan. Van de op 11 dezer in veiling gebragte 6624 bn. *Padang* werd niets toegewezen; 3 kav. No. 1 werden opgehouden tot $30\frac{1}{2}$ c. en het overige niet geveild. Den volgenden dag werd echter de geheele partij aan een huis, tot geheimen prijs uit de hand afgedaan; terwijl later nog 1500 bn. *Padang* per *Nieuw Holland*, mede aan een huis tot geheimen prijs verkocht werdee.

Ruwe **Suiker.** Kort voor de veiling der N. H. M. van 11 Mei werden verkocht: 1299 kr. *Java* No. 11 opgeslagen tot *f* $32\frac{1}{2}$. De afloop der N. H. M. veiling gaf algemeene tevredenheid, zijnde zeer coulant en tot vaste prijzen geëvenredigd naar de omstandigheden van het artikel gerealiseerd. Onze binnenlandsche fabrieken kochten daarvan 52,000 kr., het overige voor buitenlands. De bestede prijzen waren:

Voor bruin *f* $4\frac{1}{2}$ à *f* 5	Voor grijs *f* 3 à *f* $3\frac{1}{2}$
„ blond „ 4 „ „ —	„ wit „ $2\frac{1}{2}$ „ „ 3

lager dan 4 Maart. De houders toonden na den afloop dier veiling weinig pressance. Eene opgeslagen lading ex *Maria Eliza Margaretha*, van 914 kr. vond koopers voor No. 15 à *f* 38, voor No. 17 à *f* $39\frac{1}{4}$, zeer mooije kwaliteit. *Surinaamsch*, ondervond door de verlaging van bruin *Java* eenigen teruggang, en werden zoo voor als na de veiling ca. 400 v. verkocht; thans moet men aannemen als marktwaarde voor ord. *Surin.* *f* 28 à *f* 29, goed *f* 30 à *f* $30\frac{1}{2}$, mooi tot geel *f* 31 à *f* $33\frac{1}{2}$. De voorraad der N. H. M. in alle havens is nu 82,000 kr. *Java*.

Thee. De omzet bepaalt zich tot kleinigheden voor dadelijke behoefte, waarvoor ongeveer de vorige prijzen besteed worden.

Rijst. vindt niettegenstaande de verlaagde prijzen nog geen de minste attentie van speculanten, de stemming is voortdurend lusteloos. Den 10den dezer werden in veiling verkocht:

4143 bn. *Bassein* B. S. à $f\ 4^3/_8$.
2301 „ *dito* „ „ „ $8^1/_4$ à $f\ 4^5/_8$;
terwijl 1538 „ *dito* gezonde „ „ 5 werden opgehouden en na de veilling tot $f\ 4^3/_4$ uit de hand zijn afgedaan. Gisteren zijn 900 bn. fijne Rijst tot geheim gehouden prijs verhandeld.

Specerijen zijn geheel verlaten en de prijzen van 118 c. voor NOOT 1, 106 c. voor FOELIE D, 28 à 29 c. voor NAGELEN, zijn dus niet meer dan nominaal.

Tabak. In *Oost-Ind.* soorten is uit de hand niet het minste omgegaan. In veiling zijn heden verkocht 100 pakken *Java Malang* A. S. tot 27 à 62 c., en 34 pakk. *Manilla* vonden slechts gedeeltelijk koopers tot $34^1/_2$ à 90 c.

Katoen verkeerde in de vroige week in eene willige stemming en tot verhoogde koersen vonden ca. 600 bn. koopers; deze week zijn de berigten van Liverpool minder guustig, hetgeen eene overeenkomende verflaauwing op onze markt te weeg bragt.

Huiden, steeds lusteloos, zoo zelfs dat het moeijelijk is eene waarde te bepalen. Bij inschrijving werden van *Java* Huiden door de N. H. M. bij weinig kooplust toegewezen; 1756 stuks *Runder*, per *Willemina & Clara*, 349 st. *Buffel*, per *idem* en 133 ts. *dito*, per *Marianne*. Aangevoerd zijn: Per 4 *Gezusters* 1000 st. *Runder* huiden per *Ary Scheffer* 3029 st. *dito*.

Banca **Tin** werd kort na onze vorige met f 71 betaald; spoedig echter verliet men weder tot f 70, tot welken prijs een paar honderd blokken werden verhandeld en ook nu, doch te vergeefs wordt aangeboden. 100 blokken *Biliton* vonden in de vorige week tot f 70 koopers.

In *Java* **Indigo** is sedert de veiling niets omgegaan. Voor eenige soorten is nog vraag tot veilingsprijzen, doch zijn de houders daartoe niet aan de markt.

Cochenille stil en zonder handel.

Droogerijen stil en in gedrukte stemming. 200 kn. *Japansche* WAS, uit de veiling van 20 April ll., vonden in de vorige week tot opgehouden prijs koopers. De deze week, 19 dezer, gehouden veiling is afgeloopen als volgt:

1600 mtjs. CASSIA VERA TIGABLAS, 4 kav. verkocht à 14 c.; 12 kav. opgeh. tot 15 à $15^1/_2$ c.; 400 fard. dito opgeh. à 15 c.; 180 fard. dito verkocht à 8 c.

84 bn. *Siam* SAGO, 1 kav. verkocht à 14 c. en 6 kav. tot dien prijs opgehouden.

31 k. RICINI OLIE, 1 kav. verk, à 15 c. en 8 kav. opgeh. à 37 c.

578 k. GUM DAMAR, 15 kav. verkocht tot 30 c., 1 kav. BS, tot 28 c.; de overige à 31 c. opgehouden, waarvan des anderen daags 50 kn. tot veiling prijs uit de hand zijn verkocht en gisteren weder 50 kn. koopers vonden.

Bij inschrijving zijn verkocht ca. 6800 kil. **Paerlemoerschelpen** en 2 kn. **Schildpad** tot geheime prijzen.

In **Arak** vond hier geene afdoening plaats; het artikel is geheel verlaten en niet dan tot zeer lage prijzen te plaatsen.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

15 Mei. *Prins van Oranje*, Hensing, van Batavia. — 16 Mei. *Constantia*, Vonck, van Banjoewangie. — 17 Mei. *Louis Meijer*, Hazewinkel, van Batavia. — 18 Mei. *Nederland*, de Ruiter, van Banjoewangie; *Maria Adriana*, van der Held, van dito; *Jan van Schaffelaar*, Verbeek, van dito; *Carolina*, de Best, van Akyab. — 20 Mei *Samuel Locke*, Sweet, van Callao. — 21 Mei. *Sommout*, Sellar, van Rangoon; *Brasil*, Blair, van Callao.

Vertrokken.

7 Mei. *Anthonia Geertr.* Browning, naar Batavia. — 8 Mei. *Twee Anthony's*, van Rijn, naar dito.

Zeilklaar.

22 Mei. *Everdina Elizabeth*, Tonjes, naar Batavia.

Hellevoetsluis.

Aangekomen.

12 Mei. *Copernicus*, Visser, van Bombay.— 14 Mei. *Colimbia*, Semeke, van Richmond. — 18 Mei. *Canton*, Tweehuys, van Batavia; *Koning en Vaderland*, van Bruggen, van diro; *Gier*, Leicher, van Curaçao; *Elizabeth*, Mooi, van Buenos-Ayres; *John Henry*, Mozes, van New-York. — 20 Mei. *Ceres*, Manneken, van Havana.

Vertrokken.

8 Mei. *Mississippi*, Allen, naar Newyork. — 9 Mei. *Vesta*, Geerrebrands, naar Padang.— 11 Mei. *South Carolina*, Smith, naar Newyork.— 12 Mei. *Schoonderloo*, Kruyt, naar Soerabaya,. — 21 Mei. *Fortuna*, Warner, naar Thomas.

Zeilklaar.

22 Mei. *Elise Susanne*, van Boven Fagg, naar Batavia; *Noach*, Wierikx, naar dito; *Tonia*, Zeeman, naar dito; *Nederland* en *Oranje*, van Ruyven naar dito; *Jonge Jan*, Pfeffer. naar dito; *Emilie*, Marker, naar dito via Cardiff en de K. de G. H.; *Pantalon*, Bruinzeels, naar dito via Swansea en de K. de G. H.; *Goudkust*, Steinhusen, St. Georgе d'Elmina; *Arnold Böninger*, Hashagen, naar Newyork.

Texel.

Aangekomen.

13 Mei. *Constant.* Faijorland, van Bombay. — 15 Mei. *Azia*, Abrahams, van Batavia; *Laura* en *Adèle*, van Noël, van dito; *Baltimore*, Brakke, van dito. — 16 Mei. *Susanna*, Kaleshoek, van Banjoew.— 17 Mei. *Cathar. Maria*, Ballot, van dito; *Nederl. en Oranje*, Rosier, van Batavia; *Nieuwland*, Bennik, van dito.— 18 Mei. *Jan Hendrikt*, de Jong, van dito; *Palembang*, Hoekstra, van dito; *Zeemeeuw*, Kaijser, van dito; *Aldebaram*, Meijboom, van Banjoewangie; *Anna en Eliza*, Juski, van dito; *Henricus Gerardus*, Latjes, van dito, l. v. de Kaap de G. Hoop; *Gen. de Steurs*, Fokkens, van dito l. v. dito; *Jacq.* en *Elise*, Sikkens, van Batavia. — 19 Mei. *Louis*, Hövig, van Samarang; *Java*, Jorjan, van Batavia; *Koning Willem III*, Zeijlstra, van dito.

Vertrokken.

7 Mei. *Neptunus*, Schuurman, naar Batavia; *Javaan*, Munnix, naar dito; *Handel*, Molenaar, naar Curaçao. — 8 Mei. *Noord-Brabant*, Bok, naar Batavia; *Triton*, Olie, naar dito; *Vijf Gebroeders*, Teensma, naar dito, *Bellatrix*, Sandberg naar dito; *Reintje*, Teensma naar New-York; *Prinses Amelie*, Mandorp, naar Londen. — 9 Mei. *Zeelust*, Knaap, naar Batavia. — 11 Mei. *Komeet*, Dekker, Curaçao. 20 Mei, *Activo*, Fraaij, naar Havana.

Zeilklaar.

22 Mei. *Jacob Roggeveen*, Vos v. Marken, Batavia; *de Vrede*, Terbrugge, naar dito; *Louisa*, Antusch, naar dito; *Waterloo*, Duinker naar dito; *Tweelingzusters*, Carst, naar Padang; *Jusephine*, Hofker, naar Suriname; *Vertrouwen*, Regtdoorzee, New-York; *Stad Enschedé*, Noordh. Hengt, naar Liverpool; *Straat Baly*, Fullbrun, naar Gothenburg.

Vlissingen.

Aangekomen.

6 Mei. *Vrede*, van Rijn, van Buen.-Ayres. — 15 Mei. *Maria* en *Johanna*, Zwanenburg, van Havana (n. Gend).— 18 Mei *Stella Maris*, Leeflang, Odessa.

Vertrokken.

6 Mei. Z. M. korvet *Pallas* kommt. Valentini, naar Indië; *Neptunus*, Bekker, naar Vera-Cruz.— 7 Mei. *Haemstede*, de Boer, naar Java (via Cardiff en Macasser).

Veere.

Vertrokken.

19 Mei. *Stad Middelburg*, Ouwehand, naar Rio-Janeire (via Engeland)

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia:

Per *Nieuwland*, kapt. Bennik: de heer J. A. Vriesman, ond-resident van Tagal, met Jav. bediende.

Per *Azia*, kapt. Abrahams: de heeren Hartmans, koopvaardijkapitein, Buchner, stuurman, en de officier van adm. C. H. P. de Jong.

Per *Generaal de Stuers*, kapt. Fokkens: Mevr. de wed. L. J. de Wildt Sorbier, 4 kinderen en vrouwel. bediende; 4 gepens. militairen.

Per *Palembang*, kapt. Hoekstra: de heeren C. H. O. Terschouw, kapt. der O. I. inf., echtg. en 3 kinderen; J. van Ophoven; 3 jonge heeren Werner.

Per *Prins van Oranje*, kapt. Hensing: de heer R. E. Reck.

Van Samarang:

Per *Susanna*, kapt. Kaleshoek: de kapts. der inf. Zelle en fam. en de Klerk.

Van Banjoewangie:

Per *Catharina Maria*, kapt. Ballot: de officier der kav. J. van Duyvenvoorde.

Per *Aldebaran*, kapt. Meijboom: de heer van Ommen.

Van de K. de Goede Hoop:

Per *Generaal de Stuers*, kapt. Fokkens: de heer T. J. Eijmaal en echtg.; mevr. de wed. D. C. Kotzé en dochter.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia:

Per *Bellatrix*, kapt. Sandberg: De heeren B. Heldring, M Heldring, echtgenoote en 2 kind., G. Sillem, J. Harting en mej. J. Kiel.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Julij.	7	Nederlandsche	Cornelia.	J. H. Witt.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Bingseeng.	Kho O-Hoan.	Balie Badong.
„	8	„ „	Bella.	Jono.	Pasoeroean.
„	9	„ „	Little Tot.	Katjoong.	„
„	—	„ „	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia.
„	—	„ „	Atiatool Rachman.	Sech Oemar Bafadal.	„
„	—	Nederlandsche	Cornelis Anthonie.	D. R. Kleve.	„
„	—	Fransche	Marie Gabriëlle.	E. Roger.	„
„	10	Nederl. Ind.	Sarie Tengaroong.	Mohamat Taheer.	Grissee.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Julij	8	Nederl. Ind.	Alfulck.	Sech Abdul Kadir b. Abdul Baradja.	Grissee.
„	9	„ „	Bella.	Jono.	Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Zweedsche	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Bremer	Horatio.	H. A. Holm.	Onbepaald.	P. Kervel & Co.
Oldenburger	Fannij Kirchner.	B. Block.	China.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Sara Eleonora.	Schuijmer.	Reparatie.	Schimmelpenninck & Co.
Nederlandsche	Catharina Geertruida.	Masch.	Onbepaald.	
	Schoon Verbond.	Borchers.		„ „ „
„	Columbine.	Malbrune	„	„ „ „
„	Doggersbank.	P. Kerkhoven.	Nederland.	„ „ „
„	Pictura.	W. Vogel.	Onbepaald.	„ „ „
„	Ystroom.	Hansen.	Onbekend.	B. Kopersmit & Co.
„			Nederland.	
Engelsche	Sea Bird.	Stephenson.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Witte Cornsz de Wit.	Kruimel.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
			Nederland.	Ruyl Cramer & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het stoomschip *Palembang*, de heeren Stok en echtg, Chevallier, Brantsen, Hugenholtz, Wilmans, van der Pol, Vos, van Rijswijck, van Dijck, Bichon, Vroom, Beuschen. Mejufvrouw Nolteniusvan Elsbroek, jongeheeren van Raalten en v. d. Straten, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; stoomschepen Madura, Gedeh, en Merapie; de schepen Sea Bird, Fathal Moebarak, Alfulck, Doggersbank, Schoon Verbond, Dominon, Princes en Thames; stoomschepen Batavia en Palembang; de barken Fatal Ma-än, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Sara Eleonora, Oosterling, Fannij Kirchner, Lismoijne, Horatio, Pictura, Witte Corneliszoon de Witt, Ystroom, Hing Goan, Ellen, Wilhelmina Catharina en Cornelia; de brikken Catharina Geertruida en Sophia Fraser; de schoeners Bientang Timor, Pinang en Boesirie.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

28 Junij. De Nederl. Ind. schoener *Mefrejool Moelook*, gezagv. Brai, van Kangeang den 21 Junij.

2 Julij. De Nederl. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. Siendoe Jaija, van Soerabaya den 22sten Junij.

3 Julij. Het Nederl. Ind. schip *Amana Tulbarie*, gezagv. Sech Hamoot bin Mohamat Bantok, van Samarang.

VERTROKKEN.

30 Junij. De Nederl. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Pasoeroean; de Nederl. Ind. bark *Joedool Barie*, gezagv. Sech Abdulla bin Djafar bin Machrie, naar Samarang; het Nederl. Ind schip *Foolkool Haer*, gezagv. Said Mooksin bin Abdulla bin Sech Aboebar, naar Samarang.

3 Julij. De Nederl. Ind. schoener *Sie Damar*, gezagv. Pa Kaliman, naar Banjarmassing, passagier J. D. W. Mourits; de Nederl. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Achmat, naar Pasoeroean.

SCHEEPEN LIGENDE TER REEDE.

Schoeners Maria, Mansoer, Atiat Tulmoula, Sumanap, Atmashoor, Fathool Haer, Mefrejool Moelook en Sophia; het schip Amana Tulbarie; de barken Faidool Rachman, Djoedool Moebarak en Fathul Karim.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 8den tot en met den 10den Julij 1859.

AANVOER.

Van Balie per de Nederl. Ind. schoener *Binsing*, gezagv. Ko Ohwan, agent Gezagvoerder.

90 picols klapper-olie, 40 kisten gez. eijeron, 28 picols corianderzaad, 3 picols varkens vet en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *Atiatool Rachman*, gezagv. Sech Oemar Bafadal, agent Said Hossin Barakoan.

150 bundels hoepel-ijzer, 35 vaten ijzeren spijkers, Fraser Eaton en Co; 276 balen gambier, W. Mathieu en Co; 20 stellen koffers, 10 kisten vinger glazen, W. W. Cook en Co; 14 vaten vleesch (Holl), 2 vaten koperen spijkers, Adam en Co; 1 kist manilla sigaren, Granpré Moliere en Co; 7 balen zeildoeken, McMillan Marten en Co; 1 kist blokken, Curtis en Co; 12 picols nagelen, 17 picols corianderzaad, 100 stuks ledige leggers, 179 collis manufacturen en lampen, dranken, porceleinwerk, koopmanschappen, manufacturen en kleinigheden, diverse personen.

Van Koetie per de Nederl. Ind. schoener *Sarie Tergaroong*, gezagv. Mohamat Tahir agent Gezagvoerder.

4569 bossen rotting, $11^{40}/_{100}$ picols mankoedoe wortels, Gezagvoerder.

Van Nederland per het Nederl. schip *Cornelis Anthonie*, gezagv. D. R. Kleve, agenten Schimmelpenninck en Co.

140 balen koffij-zakken, N. H. M.; 500 kelders genever, 100 last steenkolen, Anemaet en Co; 95 kisten bier, B. Kopersmit en Co; 16 kisten boeken, Ruyl Cramer en Co; 3 kisten papier, Gebr. Gimberg; 5 collis manufactnren, Schimmelpenninck en Co; 8 kisten ijzer en koperwerk, A. Duijshart; 1 kist kleedoren, C. C. van Hall; 3 pakjes speelgoed, Karthaus en Melchers; 1 kist diversen, Adam en Co; 1 kist speelgoed, Gieseke; 40 vaatjes boter, 200 kistjes kaas, 3 kisten koopmanschappen, Order; 600 kistjes zeep, N. H. M.

UITVOER.

Naar Timor Koepang per de Nederl. Ind. bark *Fathool Manam*, gezagv. Sech Alie bin Aboebakar Bargebit.

2 kisten geweren, McMillan Marten en Co.

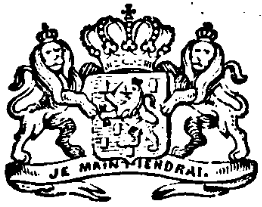
Naar Moluccos per de Nederl. Ind. brik *Marzoek*, gezagv. Sech Oemar bin Abdulla Bagawie.

2 picols zwarte peper, $43^1/_2$ picols jav. tabak, 465 picols rijst, 30 picols suiker, 2 picols jav. koperwerk, 1 picol chin. tabak, 20 picols klapper-olie, 240 picols rijst en kleinigheden, Gezagvoerder.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol f 15 à $f\ 16^1/_2$.—
KOFFIJ per picol f 25.—
RIJST (CARGA) per koijang f 110 à f 120.—
Id. (WITTE) „ „ f 135 à f 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. f 150 à f 250.—
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER).
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS 97%

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.

STAATS LOTERIJ

VAN NEGEN HONERD NEGENTIG DUIZEND GULDEN

VERDEELD OVER

20,000 LOTEN MET 10,000 PRIJZEN EN 2 PREMIEN.

Eerste klasse.

1	Prijs van	*f* 20,000
1	„ „	„ 5,000
1	„ „	„ 2.000
2	„ „ *f* 1,500	„ 3,000
5	„ „ „ 1,000	„ 5,000
5	„ „ „ 400	„ 2,000
5	„ „ „ 200	„ 1,000
15	„ „ „ 100	„ 1,500
1465	„ „ „ 20	„ 29,300
1500	Prijzen bedragen.	*f* 68,800

Tweede klasse.

f 12.—

1	Prijs van	*f* 20,000
1	„ „	„ 5,000
1	„ „	„ 2,000
2	Prijzen „ *f* 1,500	„ 3,000
5	„ „ „ 1,000	„ 5,000
5	„ „ „ 400	„ 2,000
5	„ „ „ 200	„ 1,000
15	„ „ „ 100	„ 1,500
1465	„ „ „ 30	„ 43,950
1500	Prijzen bedragen	*f* 83,450

Derde klasse.

f 14.—

1	Prijs van	*f* 25,000
1	„ „	„ 5,000
1	„ „	„ 2,000
2	Prijzen „ *f* 1,500	„ 3,000
5	„ „ „ 1,000	„ 5,000
5	„ „ „ 400	„ 2,000
5	„ „ „ 200	„ 1,000
15	„ „ „ 100	„ 1,500
1465	„ „ „ 45	„ 65,925
1500	Prijzen bedragen.	*f* 110,425

Vierde klasse.

f 16.—

1	Prijs van	*f* 25,000
1	„ „	„ 5,000
1	„ „	„ 2,000
2	Prijzen „ *f* 1,500	„ 3,000
5	„ „ „ 1,000	„ 5,000
5	„ „ „ 400	„ 2,000
5	„ „ „ 200	„ 1,000
15	„ „ „ 100	„ 1,500
1465	„ „ „ 65	„ 95,225
1500	Prijzen bedragen.	*f* 139,725

Vijfde klasse.

f 13.—

1	Prijs van	*f* 100,000
1	„ „	„ 50,000
1	„ „	„ 25,000
1	„ „	„ 10,000
1	„ „	„ 5,000
2	Prijzen „ *f* 2,000	„ 4,000
3	„ „ „ 1,500	„ 4,500
50	„ „ „ 1,000	„ 50,000
55	„ „ „ 400	„ 22,000
60	„ „ „ 200	„ 12,000
145	„ „ „ 100	„ 14,500
3680	„ „ „ 70	„ 257,600
4000	Prijzen bedragen	*f* 554,600
1	Premie, toegevoegd aan de laatst uitkomende der 60 hoogste Prijzen.	„ 30,000
1	Premie voor het laatste Lot.	„ 3,000
4000	Prijzen en 2 Premien bedragen	*f* 587,600

RECAPITULATIE.

Eerste	Klasse	1500	Prijzen	bedragende	*f* 68,800.
Tweede	Idem	1500	Id.	Id.	„ 83,450.
Derde	Idem	1500	Id.	Id.	„ 110,425.
Vierde	Idem	1500	Id.	Id.	„ 139,725.
Vijfde	Idem	4000	Id. en 2 Premien	Id.	„ 587,600.
		10,000	Prijzen en 2 Premien bedragen		*f* 990,000.

De ondergeteekende verlangt van de firma **E. FUHRI & CO** te *Soerabaya* te ontvangen

LOT in de Loterij, waarvoor het kostende ad haar hierbij

wordt toegezonden.

den 185

De trekking dezer loterij geschiedt op de gebruikelijke wijze; daartoe worden 20,000 nommers ieder afzonderlijk opgerold in eene bus gestort en daarentegen vóór de trekking van iedere der vier eerste klassen de *prijzen* en vóór de laatste klasse de *prijzen* en *nieten* in eene andere bus geworpen, zullende voorts telkenmale wanneer uit de eerstgemelde bus een nommer wordt getrokken, terzelfder tijd uit de laatste bus de voor hetzelve bestemde *prijs* of *niet* getrokken en beide overluid afgelezen worden.

De houders der loten ontvangen bij het trekken van eenen prijs in eene der 4 eerste klassen het door hen voor volgende klassen te veel betaalde terug, naar den maatstaf als dit bij vorenstaande specificatie boven iedere klasse is opgegeven.

De uitbetaling der prijzen en premien geschiedt onder korting ten behoeve van 's Rijks schatkist van *vijftien* ten honderd van alle prijzen en premien van één honderd gulden en daarboven en van *tien* ten honderd van alle prijzen daar beneden.

Wanneer de uitbetaling van prijzen of premien door ons plaats vindt, wordt daarvan vijf percent voor kassiersloon enz. afgetrokken en het Hollandsche bedrag berekend naar den wisselkoers van den dag.

De loten zijn in geene andere onderdeelen verkrijgbaar dan als *halve*, *vijfde* en *tiende* loten en wel tegen de onderstaande prijzen:

Een geheel lot	*f* 100.—
Een half „	„ 50.—
Een vijfde „	„ 20.—
Een tiende „	„ 10.—

De trekking van de onderscheidene klassen dezer loterij zal geschieden veertien dagen de eene na de andere. Zoowel voor deze als voor volgende loterijen worden de loten door onze correspondenten zoo spoedig doenlijk [illegible] dat uitgetrokken loten worden verkocht. herwaarts verzonden, zoodat er nimmer twijfel kan bestaan dat uitgetrokken loten worden verkocht.

De officiëele trekkingslijsten zullen steeds voor ieder die zich bij hen van loten heeft voorzien, ter inzage gereed liggen en zullen ten overvloede alle bij hen gevallen prijzen in den *Oostpost* en den *Soerat Kabar Behasa Melaijoe* worden bekend gesteld.

Ter opheldering omtrent de uitkeering der restitutie volgt hier een voorbeeld:

Op een lot in de tweede klasse is een prijs van *f* 30.— gevallen, dan is de rekening aldus (de wisselkoers op Nederland à pari aannemende):

Bruto bedrag der prijs.			*f* 30.—
Restitutie der derde klasse *f* 14.—, vierde klasse *f* 16.—, vijfde klasse *f* 13.— . .			„ 43.—
			„ 73.—
Af 10% van den prijs voor 's Rijks schatkist. . . .	*f* 3.00		
„ 5% van *f* 73.— voor kassiersloon, etc. . . .	„ 5.65	„ 6,65	
	Rest uit te betalen	*f* 66,35.	

Voor het geval dat de aanvraag naar loten den voorraad mogt overtreffen, wordt het daarvoor toegezonden bedrag tegen bewijs in ontvangst genomen, ten einde daarvoor van eene volgende loterij het verlangde lot te kunnen toezenden, tenzij men bij de bestelling een tegenovergesteld verlangen te kennen geve, in welk geval de gelden per keerende post teruggaan.

E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, 1858.

Gedrukt te Soerabaya bij E. Fuhri & Co, uitgevers van den *Oostpost*.